

วารสารทรัพย์สินทางปัญญา

ISSN 1905-7156

JOURNAL

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน เมษายน-มิถุนายน 2551

ทรัพย์สินทางปัญญา

พ.ต.ท.บรียัน ตั้งภากรณ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ มอบแนวทางการดำเนินงานแก่กรมทรัพย์สินทางปัญญา

เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2551 ที่ผ่านมา พ.ต.ท.บรียัน ตั้งภากรณ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ตรวจเยี่ยม กรมทรัพย์สินทางปัญญา โดยมีนางพวงรัตน์ อัครพิศิษฐ์ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา นายบุญนิธิร์ สุวรรณพูล นายบรรยงค์ ลิ้มประยูรวงศ์ และนางสาววิบูลย์ลักษณ์ ร่วมรักษา รองอธิบดี กรมทรัพย์สินทางปัญญาให้การต้อนรับ และในโอกาสนี้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้มอบแนวทางการดำเนินงานแก่กรมทรัพย์สินทางปัญญาโดยมีสาระสำคัญดังนี้

1) การปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

1.1) การทบทวนความร่วมมือ (MOU) ด้านการปราบปราม การละเมิดฯ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นรูปธรรม

รมช.พาณิชย์เสนอให้กรมฯ ทบทวน MOU ด้านการปราบปรามฯ ที่ได้มีการลงนามไว้แล้วกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นจังหวัดที่ประเทศไทย จะแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือ และความตั้งใจในการปราบปรามฯ อย่างจริงจัง โดยมีหน่วยงานหลัก คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมศุลกากร และ กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI)

ในการนี้จึงให้กรมฯ ประสานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อนัดหมาย ให้ รมช.พาณิชย์หารือกับ ผบ.ตร. ในเรื่องการทบทวน MOU ด้านการปราบปรามฯ ภายในสัปดาห์ถัดไป ส่วนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้เชิญ มาหารือโดยตรง และประสานงานกับทางสรรพสินค้าเพื่อขอเข้าตรวจสอบ สินค้าละเมิดฯ ส่วนอำนาจการจับกุมให้เป็นหน้าที่ของตำรวจ กรมศุลกากร และ DSI ซึ่งกรมฯ จะมีอำนาจกำกับดูแลคล้ายกับทั้ง 3 หน่วยงานนี้

จึงจะทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จได้ ทั้งนี้กระทรวงพาณิชย์ จะให้ความช่วยเหลือด้านกำลังคนทั้งทหารและตำรวจในการปราบปรามฯ

1.2) การเสนอปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ พ.ศ. 2536 ระเบียบระบุไว้ว่ากรมฯ มีหน้าที่เป็นแกนกลางในการประสานงาน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการอย่างอื่นได้ ควรเพิ่มอำนาจให้กรมฯ เพื่อที่ การดำเนินงานจะเป็นไปด้วยความสะดวก และเข้มแข็งมากขึ้น ซึ่งกองกฎหมายจะเข้ามามีส่วนร่วมช่วยในเรื่องการศึกษาวิธีการดำเนินการ ปรับปรุงข้อความในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ

ในขณะที่กรมฯ ยังไม่มีการปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ รมช.พาณิชย์แนะนำให้กรมฯ ตั้งคณะทำงานดำเนินการปราบปรามฯ โดยเชิญอดีตตำรวจที่มีประสบการณ์ในเรื่องนี้มาเป็นหัวหน้าคณะทำงาน

1.3) การทำลายของกลาง

กระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานหลัก โดยร่วมดำเนินการกับ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งสองหน่วยงานควรประชุมและสรุปวิธีปฏิบัติ เพื่อไม่ให้ของกลางกลับเข้ามาอีก และแสดงให้เห็นภาคเอกชนเห็นว่าภาครัฐ มีความจริงจังในการปราบปราม

1.4) การตรวจสอบโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีและแหล่งละเมิดฯ
การตรวจสอบโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี ถ้ามีโรงงานกระทำความผิด จะต้องขยายผลถึงตัวการใหญ่ นอกจากแหล่งผลิตแล้ว แหล่งขายต้องมีการตรวจสอบด้วยเช่นกัน โดยมอบให้ชุดเฉพาะกิจดำเนินการตรวจสอบตามห้างสรรพสินค้า ในเบื้องต้นเป็นการตักเตือนก่อน ถ้าไม่ให้ความร่วมมือก็จะทำอย่างจริงจัง มีการจับกุม ให้นำทหารและตำรวจไปพร้อมกับเจ้าหน้าที่กรมฯ

1.5) การกำหนดตัวชี้วัดด้านปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา
รมช. พาณิชยมอบหมายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดเรื่องการปราบปรามเพื่อเป็นตัวชี้วัดของตำรวจในกลุ่มงานที่ 5 พร้อมทั้งขอให้รายงานผลไปยังกรมฯด้วย เพื่อจะได้ทราบว่าการปราบปรามในภาพรวมเพิ่มขึ้นหรือลดลง

1.6) การให้สิ่งจูงใจด้านปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา
รมช. พาณิชยได้ขอความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อนำรายได้ที่เพิ่มขึ้นอันเป็นผลจากการปราบปรามการละเมิดฯ มาเป็นเงินรางวัล สิบบนนำจับ เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้แก่หน่วยงานที่มีผลงานปราบปรามดี

2) การเร่งรัดจดทะเบียนสิทธิบัตร

ในเบื้องต้น กรมฯ ได้จ้างตรวจสอบคำขอสิทธิบัตร เนื่องจากมีอัตรากำลังน้อยลง และขณะนี้ กรมฯ ได้ดำเนินการขออัตรากำลังไปยังสำนักงาน ก.พ. ซึ่ง รมช. พาณิชยมีความเห็นว่า สำนักงาน ก.พ. จะเห็นด้วยกับการจัดสรรอัตรากำลังแก่กรมฯ

3) การแปลงทรัพย์สินทางปัญญาเป็นทุน

รมช. เห็นว่าเป็นนโยบายเดิมของรัฐบาลชุดที่ผ่านมา ซึ่งรัฐบาลปัจจุบันสมควรดำเนินการต่อ โดยกรมฯ ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง เพราะเป็นเรื่องที่ประชาชนให้ความสนใจและได้ประโยชน์

4) เรื่องการอนุญาตให้ใช้สิทธิบัตรยา (CL ยา)

นายกรัฐมนตรี ได้มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายมีชัยวฤณ แสงสุวรรณ) ประชุมหารือเรื่อง CL ยา กับ 3 กระทรวง คือ พณ. สธ. และ กต. ในเบื้องต้นกระทรวงสาธารณสุขยืนยันการทำ CL ยาต่อ กระทรวงพาณิชย์จะต้องไม่ให้มีผลกระทบมากนัก และในการแก้ไขกฎหมายเบื้องต้น ต้องมีเวทีการเจรจาที่ประกอบด้วยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน บริษัทฯ ผู้ป่วย และ NGOs

5) การดำเนินการด้านกฎหมายของกรมฯ

กรมฯ จะเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขกฎหมาย ภายใต้กรอบเวลาที่กำหนด และยืนยันว่ากฎหมายของกรมฯ ได้ผ่านกระบวนการกลั่นกรองในหลายหน่วยงาน โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งไม่ควรเปลี่ยนไปจากร่างกฎหมายเดิมมากนัก การแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ รวมทั้งระเบียบสำนักงานนาย ก. กรมฯ ควรตั้งคณะทำงานเข้ามากำกับดูแล โดยเฉพาะเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อที่จะได้เกิดประโยชน์มากขึ้น และเป็นการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

6) การส่งเสริมการสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญา

แผนการดำเนินงานของกรมฯ จะเป็นแผนระยะยาว การให้ความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญาก็ถือเป็นเรื่องที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างมากที่จะทำให้ประชาชนมีความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นผลสำเร็จให้ได้เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน อีกทั้งจะต้องพัฒนาระบบ IT ให้มีความทันสมัยมากขึ้น และแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่มีอยู่ให้ลุล่วงโดยเร็วที่สุด โดยรมช. พาณิชยพร้อมให้ความช่วยเหลือ

ภายหลังจากการมอบนโยบาย รมช. พาณิชยและคณะได้เยี่ยมชมการปฏิบัติงานของกรมดังนี้

1) ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญา ชั้น 4 โดย รมช. พาณิชย เยี่ยมชมการดำเนินงานห้องอบรมทรัพย์สินทางปัญญา และงานห้องสมุด ซึ่งรมช. พาณิชยมีข้อสังเกตว่ามีหนังสือน้อย แต่เนื่องจาก ห้องสมุดกรมฯ เป็นเรื่องเฉพาะทาง จึงมีเฉพาะหนังสือที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาเป็นส่วนมาก และรมช. พาณิชยได้เยี่ยมชมในส่วนข้อมูลข่าวสารทางราชการของกรมฯ ด้วย

2) งานบริการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ชั้น 3 รมช. พาณิชยให้ความสนใจ และพอใจในงานบริการประชาชนด้านสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และลิขสิทธิ์ ของเจ้าหน้าที่กรมฯ ซึ่งกรมฯ มีเครื่องมือในการให้บริการที่ทันสมัย พร้อมทั้งทักทายผู้เข้ารับบริการด้วย

สารจากอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ถ้าจะเปรียบกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็น “คน” ปีนี้ต้องบอกว่า กรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็น “สาวสะพรั่ง” ด้วยวัย 16 ปี ตลอดระยะเวลา 16 ปีที่ผ่านมา กรมทรัพย์สินทางปัญญามีพัฒนาการที่ดี มีความก้าวหน้า รุ่งเรือง และสร้างสรรค์ประโยชน์ให้กับประชาชน สังคม และประเทศชาติมาโดยตลอด และต้องยอมรับว่านี่เป็นปีที่กล่าวได้ว่า ความพยายามของกรมทรัพย์สินทางปัญญาในการคุ้มครอง ป้องกัน การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ป้องกันการที่ทรัพย์สินทางปัญญาของ คนไทยถูกลอกเลียนหรือนำไปแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้าโดยไม่ชอบ ในต่างประเทศนั้นประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง เมื่อสถานการณ์บัญชีทรัพย์สินทางปัญญาได้ให้ความเห็นชอบให้ไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญากรุงปารีสว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินอุตสาหกรรมอย่างเป็นทางการและเป็นเอกฉันท์และให้เข้าเป็นภาคี สนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตร (PCT) ในสัดส่วน 121 เสียง ต่อ 2 เสียง ในช่วงต้นปีที่ผ่านมา ซึ่งทั้งภาคีอนุสัญญากรุงปารีสว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินอุตสาหกรรม และภาคีสนธิสัญญาความร่วมมือด้าน สิทธิบัตรนั้นต่างเป็นสนธิสัญญาภายใต้องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) ซึ่งไทยเข้าเป็นภาคีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 ทั้งนี้ขั้นตอนต่อไปคือ กระทรวงการต่างประเทศจะดำเนินการเพื่อเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญา ดังกล่าวต่อองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) หากไม่มีสมาชิก อนุสัญญาปารีสและสนธิสัญญา PCT ใดคัดค้านการเข้าเป็นสมาชิกจะมี ผลภายใน 90 วัน

สาระสำคัญของอนุสัญญาทั้งสองคืออะไร

อนุสัญญากรุงปารีสว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินอุตสาหกรรม ถือเป็นอนุสัญญาแม่บทที่กำหนดมาตรฐานในการให้ความคุ้มครอง ทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม โดยครอบคลุมการคุ้มครองทรัพย์สินทาง

อุตสาหกรรมทุกประเภท เช่น สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า การออกแบบ อุตสาหกรรม และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น (ไม่รวมถึงลิขสิทธิ์ซึ่ง อยู่ภายใต้ Berne Convention ซึ่งไทยเป็นสมาชิกแล้ว) ปัจจุบันมีสมาชิก ทั้งหมด 172 ประเทศ รวมถึงประเทศที่เป็นคู่ค้าคู่แข่งของไทย เช่น สหภาพยุโรป สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และอาเซียนเกือบทั้งหมด ยกเว้น ไทย พม่า และบรูไน ซึ่งการเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญากรุงปารีส จะทำให้ไทย สามารถเข้าเป็นภาคีในความตกลงระหว่างประเทศด้านทรัพย์สิน ทางปัญญาอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้ อาทิ สนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตร (Patent Cooperation Treaty: PCT) และพิธีสารเกี่ยวกับความตกลงกรุงมาดริดเกี่ยวกับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าระหว่างประเทศ (The Protocol Relating to the Madrid Agreement Concerning the International Registration of Marks) เป็นต้น

สนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตร หรือ PCT

เป็นความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในการขอรับการคุ้มครองสิทธิบัตรในต่างประเทศ โดยที่ สิทธิบัตรคือการที่รัฐให้ความคุ้มครองการประดิษฐ์ (เช่น กังหันน้ำชัยพัฒนา หรือฝนหลวงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้จดสิทธิบัตรแล้ว) และผู้ทรงสิทธิบัตรเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการนำเข้า ส่งออก ผลิต ใช้นำจำหน่าย ทั้งนี้หลักการสำคัญในการขอรับการคุ้มครองสิทธิบัตร คือ จะต้องยื่นจดทะเบียนเพื่อขอรับความคุ้มครอง โดยจดทะเบียนที่ ประเทศใด จะได้รับความคุ้มครองเฉพาะในประเทศนั้น ดังนั้นสนธิสัญญา PCT จึงเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้คนไทยสามารถขอรับความคุ้มครอง สิทธิบัตรได้อย่างกว้างขวาง ทั่วถึง ประหยัดค่าใช้จ่าย และสะดวกแก่ เจ้าของสิทธิบัตรหรือนักประดิษฐ์

ปัจจุบัน PCT มีประเทศสมาชิกทั้งสิ้น 138 ประเทศ ซึ่งต่างก็เป็นทั้ง คู่ค้าและคู่แข่งที่สำคัญของประเทศไทย เช่น สหภาพยุโรป สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และอาเซียนเกือบทั้งหมด เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และลาว ยกเว้น ไทย พม่า บรูไน และกัมพูชา

อาจกล่าวได้ว่าการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญากรุงปารีส และสนธิสัญญา PCT เป็นกลไกสำคัญในการผลักดันและส่งเสริมให้มีการพัฒนาการประดิษฐ์ คิดค้นนวัตกรรม และการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างทั่วถึง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งการที่คนไทยเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ทางปัญญาในต่างประเทศมากขึ้น จะช่วยสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ระหว่างประเทศ และดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติให้แก่นักพัฒนา เทคโนโลยีของตนเอง อันจะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนของประเทศ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ต่อไป

(นางพวงรัตน์ อัครพิศิษฐ์)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

16 ปี กรมทรัพย์สินทางปัญญา

นางพวงรัตน์ อัครพิศิษฐ์ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

“ในโอกาสฉลองครบรอบ 16 ปี กรมทรัพย์สินทางปัญญา และก้าวสู่ปีที่ 17 ของกรมทรัพย์สินทางปัญญานั้น สิ่งที่ยากให้เกิดขึ้นคืออยากให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นกรมที่เป็นเลิศในทุกๆ ด้าน เช่น เรื่องการจดสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้าจำเป็นต้องให้บริการรับจดได้อย่างรวดเร็ว มีคุณภาพดี หรือในกรณีของตัวแทนผู้ยื่นคำขอจดสิทธิบัตรนั้นต้องเป็นผู้ที่ร่างคำขอจดสิทธิบัตรเป็น และมีคุณภาพดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และที่สำคัญที่สุดคือกรมฯ ต้องมีความสามารถในการบริหารงบประมาณ มีความคล่องตัวในการบริหารรายได้ และบริหารองค์กร (กรมทรัพย์สินทางปัญญา) ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน สังคม เศรษฐกิจ และประเทศชาติ”

“นอกจากนี้ กรมทรัพย์สินทางปัญญาจะต้องตระหนักในบทบาทของตัวเอง และให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของกรมฯ ในด้านต่างๆ ได้แก่ การปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์ การเพิ่มประสิทธิภาพ และการปรับปรุงตัวแทนผู้ร่างคำขอจดสิทธิบัตรให้มีความรู้ มีประสิทธิภาพ

ดีขึ้น ตลอดจนสร้างการรับรู้ในเรื่องของประโยชน์ และความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญาให้แก่ประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และสม่ำเสมอ”

“....ในฐานะอธิบดีสิ่งที่คาดหวังและอยากเห็นมากที่สุดจากกรมทรัพย์สินทางปัญญาคือ อยากให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเลิศในการให้บริการ การคุ้มครอง และการบริหารจัดการด้านทรัพย์สินทางปัญญา”

contents สารบัญ

รมช. กระทรวงพาณิชย์	2
มอบแนวทางการดำเนินงานแก่กรมทรัพย์สินทางปัญญา	4
สารจากอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา	5
16 ปี กรมทรัพย์สินทางปัญญา	9
16 ปี ภารกิจที่ทำเป็นนิจ	10
16 ปี : ความร่วมมือของพาณิชย์จังหวัด	11
ความภูมิใจของเชียงใหม่ทางด้านทรัพย์สินทางปัญญา	12
ผลงานกรมทรัพย์สินทางปัญญา ปี พ.ศ. 2550	17
SOLEX จดสิทธิบัตร ได้ประโยชน์มากกว่าที่คุณคิด	18
ดร. กนกธ ผลากรกุล ผู้อำนวยการสำนักงานเทคโนโลยีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไทย SCG	20
สิ่งประดิษฐ์ไทยก้าวไกลเพื่อสังคม	22
การคุ้มครองภูมิปัญญาของไทย	24
เมื่อเสียงกับกลืนเป็นเครื่องหมายการค้า	25
สัมภาษณ์นางกวางชัชวาล	26
ภาพกิจกรรมกรมทรัพย์สินทางปัญญา	

บุญริศร์ สุวรรณพูล

รองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เนื่องจาก หนึ่งในงานหลักของกรมฯ คือการให้บริการรับจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน และ รับแจ้งข้อมูลด้านทรัพย์สินทางปัญญาในประเภทต่างๆ ซึ่งมีประชาชนให้ความสนใจ และมีความต้องการที่จะขอรับการคุ้มครอง ทรัพย์สินทางปัญญาตามกฎหมายมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผมจึงมองว่า ในการที่จะรองรับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น ทางกรมฯ มีความจำเป็นที่จะต้อง เตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านบุคลากร และ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เช่นระบบการสืบค้นข้อมูลที่สมบูรณ์ รวดเร็ว และทันสมัย เพื่อที่จะให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความพร้อมทางด้านบุคลากร ทางกรมฯ จะต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะทาง ซึ่งจำเป็นจะต้องมีความเข้าใจในเรื่อง ทรัพย์สินทางปัญญา และกระบวนการต่างๆ อย่างลึกซึ้ง รวมทั้งการมี อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่เพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นทุกปี

ความพร้อมด้านอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ทางกรมฯ จะต้องเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในปริมาณที่เหมาะสม รวมทั้ง นำเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน

ความพร้อมเรื่องข้อมูล ฐานข้อมูลที่ต้องการ ครบถ้วน และถูกจัด รวบรวมอย่างเป็นระบบระเบียบนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อการใช้งาน ของเจ้าหน้าที่และให้บริการประชาชน

นายบรรยงค์ ลิมประยูรวงศ์

รองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

“ผมโอนมาอยู่ที่นี้หลังจากตั้งกรมเพียงปีเดียว พูดได้เต็มปากว่าเป็นคนหนึ่งที่มีส่วนในการสร้างกรมฯ ผมจึงคาดหวังกับกรมนี้ค่อนข้างมากว่าสังคมจะให้การยอมรับ”

อย่างแรกเลย คือภาพลักษณ์ภายนอก ก็เหมือนคนที่อยากมีรูปร่างหน้าตาดี จึงอยากได้อินค้าขมว่ากรมนี้ทันสมัย สะอาดสะอาด ดูดี มีที่ให้ประชาชนคนติดต่อได้รับความสะดวกสบาย เจ้าหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส และเต็มใจให้บริการอย่างรวดเร็ว ส่วนภาพลักษณ์ภายใน ก็เหมือนคนมีสุขภาพดี อยากให้กรมนี้แข็งแรงสมบูรณ์ สามารถทำงานตามภาระหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ ครอบคลุมครบถ้วน ซึ่งขึ้นอยู่กับกรมมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอทั้งงบประมาณและเครื่องมือเครื่องมือ

สิ่งสำคัญที่สุด คือผลลัพธ์สุดท้ายที่ประชาชนและประเทศชาติจะได้รับ โดยสามารถยกระดับและพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญาของไทย ให้อยู่ในมาตรฐานและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและเศรษฐกิจการค้า ซึ่งหัวใจสำคัญอยู่ที่ปัจจัยหลักๆ 5 ด้าน คือ

รู้จัก คือการทำให้ประชาชนคนไทยมีความรู้ความเข้าใจว่าทรัพย์สินทางปัญญามีคุณค่าความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์ มีบทบาทอย่างมากในเชิงพาณิชย์ และยังเป็นอาวุธสำคัญในการแข่งขันทางการค้า ซึ่งที่ผ่านมาคนไทยรับรู้เรื่องนี้เพิ่มมากขึ้น แต่ก็มีอีกจำนวนมากที่ยังไม่รู้

สร้างสรรค์ ต้องกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ ให้คนไทยคิดค้นผลงานใหม่ๆ เพิ่มขึ้น เช่น สร้างเครื่องหมายการค้าเป็นของตนเอง ประดิษฐ์หรือต่อยอดภูมิปัญญาไทยให้เป็นงานด้านสิทธิบัตร หรือสร้างสรรค์งานลิขสิทธิ์ด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้น

รักษา ต้องสนับสนุนให้เจ้าของผลงานมาเข้ากระบวนการขอรับความคุ้มครองตามกฎหมาย เช่นจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าหรือสิทธิบัตร หรือจดทะเบียนข้อมูลลิขสิทธิ์ ฯลฯ

หาประโยชน์ โดยต้องไม่เอาหนังสือรับรองไปติดไว้ข้างฝาเฉยๆ ต้องส่งเสริมให้รู้จักนำไปหาประโยชน์ให้ได้มากที่สุด เช่น นำไปพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต ปรับปรุงคุณภาพหรือรูปแบบสินค้าให้มีความหลากหลาย หรือนำไปร่วมลงทุนทำธุรกิจกับผู้อื่น

กำหนดโทษเหมาะสม ต้องทบทวนกฎระเบียบต่างๆ ในการลงโทษผู้กระทำละเมิดให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงการสร้างสมดุลระหว่างการคุ้มครองเจ้าของสิทธิ์กับประโยชน์ที่สังคมและประชาชนจะได้รับ เช่นในกฎหมายลิขสิทธิ์ เด็กนักเรียนไรท์ซีดีขายเพื่อนเพียงแผ่นเดียว แต่มีอัตราโทษเท่ากับโรงงานบีบซีดีเถื่อน อย่างนี้ก็ควรต้องปรับปรุง

ที่ผ่านมา 16 ปี กรมได้ทำมาหมดทุกอย่างแล้ว แต่ก็อาจจะยังไม่สมบูรณ์ เพราะมีข้อจำกัดมากมาย เป็นเรื่องทีคนในกรมนี้ต้องช่วยกัน และต้องสร้างแนวร่วมกับหน่วยงานอื่นโดยเฉพาะกับภาคเอกชน เพื่อผลักดันให้ภารกิจของกรมบรรลุเป้าหมายให้ได้

นางสาววิบูลย์ลักษณ์ ร่วมรักษ์

รองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

“อยากให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็น Modernized IP Thailand ซึ่งส่วนตัวมองว่า 16 ปีที่ผ่านมาถือเป็นการวางรากฐานให้กับกรมฯ และปีต่อไปจะเป็นการปรับเปลี่ยนแบบมีทิศทางมากยิ่งขึ้น มีก้าวอย่างที่มีมั่นคง เป็นไปในเชิงสร้างสรรค์ เพื่อนำทรัพย์สินทางปัญญาไปให้เกิดประโยชน์สูงสุดมากขึ้น เป็นกรมฯ ที่ทำงาน เพื่อสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เพื่อคนไทยมากยิ่งขึ้น มีการส่งเสริมให้นำทรัพย์สินทางปัญญามาต่อยอดธุรกิจของคนไทย มีการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเครื่องมือที่สร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ เมื่อเห็นคุณค่าของทรัพย์สินทางปัญญา ก็จะมีแหวนและเคาะพลีทซ์ของผู้สร้างสรรค์ มีความยับยั้งชั่งใจ ไม่ละเมิดสิทธิ์ผู้อื่น มีวัฒนธรรมทรัพย์สินทางปัญญาเกิดขึ้นในสังคมไทย

อยากให้เปิดมุมมองใหม่ต่อกรมทรัพย์สินฯ ว่า เราเป็นพันธมิตร หรือเป็นตัวช่วยในการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศไทย มิใช่ทำให้ต่างชาติอย่างเดียว การที่ประเทศไทยจะเป็นประเทศก้าวหน้าทางเศรษฐกิจได้นั้น ต้องเริ่มต้นจากการมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ สิ่งที่ดีๆ ที่เป็นประโยชน์ ซึ่งกรมทรัพย์สินฯ ได้มีความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานส่งเสริมนวัตกรรมทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยมุ่งเน้นสร้างให้คนไทยสร้างทรัพย์สินทางปัญญาด้วยตนเอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย และในวันครบรอบ 16 ปี กรมทรัพย์สินฯ จะได้เปิดเว็บไซต์ เพื่อให้บริการการสืบค้นข้อมูล สิทธิบัตรอันจะนำไปใช้พัฒนาต่อยอดความคิดใหม่ๆ ได้สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น และถือเป็นเรื่องหนึ่งช่องทางในการเข้าถึงกรมฯ ได้ง่ายขึ้น....”

สำหรับในปีนี้ กรมทรัพย์สินทางปัญญาจะก้าวสู่ปีที่ 17 จะเป็นปีที่ 17 กรมฯ มีผลงานที่ชัดเจนมากขึ้น เพราะมีพร้อมทั้งเทคโนโลยี บุคลากร ขณะนี้กรมมีผู้ตรวจสอบสิทธิบัตรไทยกำลังฝึกงานร่วมกับผู้ตรวจสอบต่างประเทศ คือ ที่สำนักงานสิทธิบัตรของออสเตรเลีย และในเดือนถัดๆ จะส่งไปที่สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป คาดหวังว่าเมื่อบุคลากรเหล่านี้กลับมา จะเป็นกำลังสำคัญของกรม และสามารถถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ให้รุ่นต่อไปได้ ในด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา กรมได้จัดทำคู่มือมาตรฐานการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาในการช่วยประเมินคุณภาพ และเกณฑ์ราคาของทรัพย์สินทางปัญญา ประเภทต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจของเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา หรือนักประดิษฐ์กับผู้ประกอบการ ในการหาผู้ร่วมทุน เพื่อนำสิทธิบัตรหรือทรัพย์สินทางปัญญาอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้จริงๆ มากขึ้น

“ในฐานะผู้บริหารกรมทรัพย์สินทางปัญญามองว่า กรมฯ อาจต้องเปลี่ยนรูปแบบองค์กร ให้มีความคล่องตัวสูงในการบริหารจัดการทั้งด้านการจดทะเบียน การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาในการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการอย่างทั่วถึง อาจเป็นองค์กรกึ่งอิสระซึ่งมีคณะกรรมการกำกับดูแลก็ได้ เนื่องจากการตรวจสอบสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้าจะต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ รอบรู้เท่าทันเทคโนโลยี ซึ่งต้องใช้งบประมาณมากทั้งในการที่จะมีระบบตรวจสอบที่ดีและ การรักษานักวิชาการที่มีความสามารถไว้ องค์กรนี้จึงจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นพอที่จะสามารถบริหารคนและงบประมาณได้คล่องตัวกว่าระบบราชการ

“ถ้าถามว่าอยากเห็นอะไรจากกรมทรัพย์สินทางปัญญามากที่สุด ขอบอกว่าอยากเห็นกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นที่ยอมรับของสังคมในเชิงเป็นกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ มีการทำงานให้บริการที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย เป็น Modernized IP Thailand”

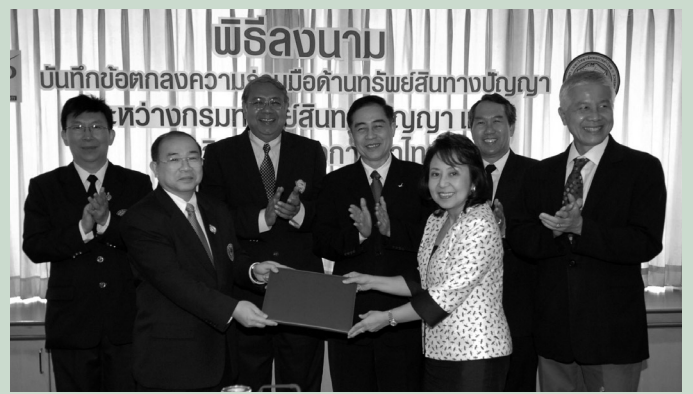
16 ปี การ:กิจที่ทำเป็นนิจ

Question & Answer

I P n e w s

กรมทรัพย์สินทางปัญญาผนึกมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา

กรมทรัพย์สินทางปัญญาจับมือมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา เดินหน้ามุ่งพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญาในสถาบันการศึกษา พร้อมสนับสนุนการจัดตั้งสำนักบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ภายในมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย : วันพฤหัสบดีที่ 13 มีนาคม 2551 : นางพวงรัตน์ อัครพิศิษฐ์ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาเปิดเผยมว่า นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานในพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา ระหว่างกรมทรัพย์สินทางปัญญากับมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย โดยข้อตกลงดังกล่าว มีสาระสำคัญ 5 ประการได้แก่ ความร่วมมือในการสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญา ความร่วมมือด้านการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ความร่วมมือด้านการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ความร่วมมือด้านการบังคับใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และความร่วมมือด้านอื่นๆ ได้แก่ การผลักดันให้เกิดการสร้างสรรค์ นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พัฒนานาบุคลากรด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา เปิดวิชาทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ตลอดจนจัดทำหลักสูตรการอบรม สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่นักศึกษา ประชาชน และผู้สนใจ ให้ความร่วมมือกันในการสนับสนุนการจัดตั้งสำนักบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Management Office) ภายในมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และส่งเสริมให้นำทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัยไปใช้ประโยชน์ และสร้างมูลค่าเพิ่มในเชิงพาณิชย์

"ทั้งสองฝ่ายตกลงร่วมกันในอันที่จะสร้างความตระหนักในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ของมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งนี้ ได้มีการตกลงร่วมกันในการส่งเสริมและสนับสนุนการจดทะเบียน ทรัพย์สินทางปัญญา โดยการให้ข้อมูลวิธีการจดทะเบียน ตลอดจนให้คำแนะนำเกี่ยวกับ แนวทางการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาให้แก่ักวิจัย และบุคลากรในมหาวิทยาลัย เพื่อคุ้มครองสิทธิและประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากทรัพย์สินทางปัญญา และการส่งเสริมให้มีการใช้กระบวนการไกล่เกลี่ย และระงับข้อพิพาทด้านทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนร่วมเสนอ ความเห็นในการปกป้องและรักษาผลประโยชน์ด้านทรัพย์สินทางปัญญา และภูมิปัญญาไทย ทั้งเวทีภายในประเทศ และต่างประเทศ และการดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ด้านวิชาการ และ ทางสังคมเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศ และ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืนสืบไป" นางพวงรัตน์กล่าว

คำถาม

คนไทยสามารถยื่นขอรับสิทธิบัตรในประเทศใด ได้บ้าง?

คำตอบ

การคุ้มครองสิทธิบัตรโดยสากลแล้วเป็นการคุ้มครองในแต่ละ ประเทศที่มีการจดทะเบียนเท่านั้น ดังนั้น ถ้าต้องการให้ได้รับการคุ้มครองในประเทศใดก็ต้องจดทะเบียนในประเทศนั้น เนื่องจาก กฎหมายสิทธิบัตรไทยใช้หลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ ที่ยอมให้คนที่มิ สัญชาติอื่นยื่นขอรับสิทธิบัตรในประเทศไทยได้ ดังนั้นคนไทยก็ สามารถยื่นขอรับสิทธิบัตรในประเทศนั้นได้เช่นกัน เช่น สหรัฐอเมริกา, ญี่ปุ่น, ยุโรป, สาธารณรัฐประชาชนจีน, สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนเกาหลี, สาธารณรัฐเกาหลี ฯลฯ หากแต่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายของแต่ละประเทศ เช่น การแต่งตั้งตัวแทนเพื่อ ดำเนินการแทนผู้ขอ เป็นต้น

คำถาม

ทำอะไรเครื่องหมาย การค้าจึงจะไม่ถูกละเมิด และหากพบว่าเครื่องหมายถูกละเมิด

คำตอบ

การป้องกันมิให้เครื่องหมายการค้าถูกละเมิด เจ้าของ เครื่องหมายการค้าควรจดทะเบียนไว้ในประเทศไทย และหากมี การส่งออกก็ต้องจดทะเบียนในประเทศนั้น ๆ ด้วย การคุ้มครอง เครื่องหมายการค้ามีลักษณะคุ้มครองภายในประเทศเท่านั้น ดังนั้นหากต้องการความคุ้มครองในต่างประเทศก็ต้องจดทะเบียนใน ประเทศนั้น ๆ ด้วย นอกจากนี้ควรมีการตรวจตราตามท้องตลาด ว่าเครื่องหมายการค้าของท่านถูกละเมิดหรือไม่ และหากพบว่ามี การละเมิดเกิดขึ้น ก็สามารถดำเนินการตามกระบวนการของ กฎหมายต่อไปได้

16 ปี : ความร่วมมือของพาณิชย์จังหวัด

ในปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และการแข่งขันทางการค้าโลกทวีความรุนแรง ยิ่งขึ้นประชาคมโลกหันมาให้ความสำคัญและตระหนักถึงคุณค่าของทรัพย์สินทางปัญญาว่าเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าส่งออก ประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้กำหนดเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550 - 2554) และในนโยบายของรัฐบาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ถือเป็นรัฐธรรมนูญไทยฉบับแรกที่มีบทบัญญัติให้ความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ การใช้ประโยชน์ และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างชัดเจน โดยในมาตรา 86 (2) ได้บัญญัติให้ “รัฐต้องดำเนินการส่งเสริมการประดิษฐ์หรือการค้นคิดเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ รักษาและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย รวมทั้งให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา”

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550 - 2554) ก็ได้ให้ความสำคัญกับบทบาททรัพย์สินทางปัญญาในการเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาและการผลิต เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และโครงสร้างเศรษฐกิจที่สมดุลอย่างยั่งยืนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นโยบายของรัฐบาลก็ได้ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และการส่งเสริมการประดิษฐ์และสร้างสรรค์ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 และเพื่อเป็นการขยายขอบเขตการปฏิบัติงานของกรมทรัพย์สินทางปัญญาให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ในการเอื้ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ยื่นคำขอแจ้งข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญาของประชาชนทั่วไปในส่วนภูมิภาคและเพื่อให้สอดคล้องกับระบบบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการตามมติคณะรัฐมนตรี และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและพาณิชย์จังหวัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่และนายทะเบียนเพื่อปฏิบัติหน้าที่ภายในท้องที่และเขตอำนาจของตนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา ดังนี้

1. ให้คำแนะนำ คำปรึกษา การจดทะเบียนและการแจ้งข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญา
2. ให้บริการข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญา
3. รับคำขอจดทะเบียน รับแจ้งข้อมูล และ ขึ้นทะเบียนข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญา ดังนี้
  - สิทธิบัตร
  - อนุสิทธิบัตร
  - เครื่องหมายการค้า
  - แบบผังภูมิวงจรรวม
  - ลิขสิทธิ์
  - ความลับทางการค้า
  - ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย
  - การผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี
  - สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
4. รับชำระค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวตามข้อ 3

โดยมีหลักเกณฑ์การใช้อำนาจดังนี้

1. ปฏิบัติตามประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่องการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2546
2. ปฏิบัติตามประกาศกระทรวง ฉบับที่ 7 (2547) เรื่องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าส่วนภูมิภาค ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2547
3. ปฏิบัติตามประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2547
4. ปฏิบัติตามคำสั่งกรมทรัพย์สินทางปัญญาราชการ (เพิ่มเติม) ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2548

20 ลำดับจำนวนทรัพย์สินทางปัญญาที่ยื่นผ่านพาณิชย์จังหวัด ประจำปี 2550

ลำดับที่	จังหวัด	รวม	ลิขสิทธิ์	สิทธิบัตร	อนุสิทธิบัตร	เครื่องหมายการค้า
1	เชียงใหม่	1,333	1,187	56	90	-
2	นครปฐม	845	845	-	-	-
3	ขอนแก่น	664	575	10	60	19
4	นครราชสีมา	643	602	8	33	-
5	สุราษฎร์ธานี	523	505	9	-	9
6	เชียงราย	428	360	12	24	32
7	สุรินทร์	422	127	2	13	280
8	อุดรธานี	409	370	6	19	14
9	ชลบุรี	387	321	33	14	19
10	อุบลราชธานี	380	324	6	12	38
11	กระบี่	369	308	-	17	44
12	ตราด	346	339	-	-	7
13	สงขลา	340	304	2	16	18
14	เพชรบูรณ์	307	292	6	2	7
15	นครพนม	291	291	-	-	-
16	ตรัง	282	267	-	11	4
17	สกลนคร	282	270	4	8	-
18	กาฬสินธุ์	273	268	2	-	3
19	อ่างทอง	244	231	6	-	7
20	สมุทรปราการ	243	206	1	6	30

ความภาคภูมิใจของเชียงใหม่ ทางด้านทรัพย์สินทางปัญญา

เชียงใหม่เป็นจังหวัดใหญ่จังหวัดหนึ่งทางภาคเหนือของประเทศไทย ความเจริญก้าวหน้า จำนวนประชากร คุณภาพชีวิต ไม่ได้ด้อยไปกว่าเมืองหลวงอย่างกรุงเทพมหานครเลย และเนื่องจากเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน จึงไม่แปลกที่ประชาชนในจังหวัดนี้จะมีวัฒนธรรม แนวคิด และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ผลงานทางด้านทัศนศิลป์ หรืออุตสาหกรรมศิลป์จึงมีความแตกต่าง โดดเด่น และน่าสนใจทำให้การจดทะเบียนลิขสิทธิ์ทางปัญญามีจำนวนสูงที่สุดในประเทศไทย คือ 1,333 รายการ

นายวัลย์รักษ์ วัลย์รัตน์ พาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่ ได้ให้สัมภาษณ์ถึงวิธีการกระตุ้นให้ประชาชนในจังหวัดมีความตื่นตัวทางด้านทรัพย์สินทางปัญญาไว้ว่า ในฐานะพาณิชย์จังหวัดมีหน้าที่ในการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาแก่เจ้าหน้าที่และประชาชน ผ่านทางสื่อมวลชนท้องถิ่น และสถาบันทางการศึกษา เมื่อทุกคนมีความรู้ความเข้าใจที่ดีแล้ว การปลูกฝังให้เห็นถึงความสำคัญของการจดทะเบียนลิขสิทธิ์ก็จะเป็นไปได้ง่ายมากขึ้น ทุกครั้งที่มีการจัดประชุมสัมมนาทางธุรกิจหรือวิชาการก็จะสอดแทรกแนวคิดสำหรับการพัฒนาสินค้าที่จดทะเบียนลิขสิทธิ์ให้สามารถออกสู่ตลาดท้องถิ่นและระดับประเทศได้มากขึ้น การที่คนคนหนึ่งจะสามารถคิดประดิษฐ์สิ่งใดสิ่งหนึ่งถือเป็นเรื่องที่ยาก ต้องใช้ความรู้และเวลามากพอสมควร ดังนั้นจึงเป็นสิทธิ์ของเขาที่จะได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายไม่ให้ผู้ใดมาลอกเลียนผลงาน และถือถือเป็นสิทธิ์ของเขาอีกเช่นกันที่จะนำผลงานนั้นมาต่อยอดเป็นธุรกิจ นายวัลย์รักษ์ มุ่งให้เจ้าของลิขสิทธิ์นำผลงานไปใช้ในเชิงพาณิชย์ให้มากที่สุด เพื่อเป็นผลประโยชน์ของเจ้าของผลงานและถือเป็นการเผยแพร่ผลงานของคนในท้องถิ่นให้ทั้งคนไทยและคนต่างชาติได้รับรู้ถึงศักยภาพของคนเชียงใหม่ที่มีไม่แพ้ใครอื่นเลย

16 ปี กรมทรัพย์สินทางปัญญา

เมื่อประเทศไทยมีการติดต่อกับนานาอารยประเทศมากขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงจัดตั้ง “หอทะเบียนเครื่องหมายการค้า” ขึ้นในกระทรวงเกษตราธิการเมื่อ พ.ศ. 2453 และมีการออกกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องหมายสินค้า ในปี พ.ศ. 2457 ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

และต่อมาในปี พ.ศ. 2466 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีพระบรมราชโองการให้ตั้งกรมทะเบียนการค้าขึ้น ทำหน้าที่ รับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า และงาน ชั่ง ตวง วัด

สำหรับงานด้านสิทธิบัตร มีการจัดตั้งหน่วยงานสิทธิบัตรขึ้นในกรมทะเบียนการค้าในปี พ.ศ. 2506 โดยเป็นกองบริหารงานสิทธิบัตร และกองตรวจสอบและพิจารณาสิทธิบัตร และมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสิทธิบัตรเมื่อปี พ.ศ. 2522 แต่ก่อนหน้านั้นในปี พ.ศ. 2521 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 โดยอยู่ในความรับผิดชอบของกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ

หากทว่าด้วยงานด้านทรัพย์สินทางปัญญามีบทบาท และความสำคัญที่มากขึ้นเป็นลำดับ ในยุคที่มีการเปิดเสรีทางการค้า ซึ่งประเทศมหาอำนาจได้ถือเอาเรื่องทรัพย์สินทางปัญญามาเป็นเครื่องต่อรองในเวทีการค้าโลก ทำให้กระทรวงพาณิชย์เห็นความสำคัญ และความจำเป็น ในการรวบรวมงานที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญามาอยู่ด้วยกัน โดยได้นำงานด้านสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้าที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ และงานลิขสิทธิ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ มารวมกันไว้ที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา หน่วยงานที่ตั้งขึ้นใหม่ของกระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 อันถือเป็นวันสถาปนากรมทรัพย์สินทางปัญญา อย่างเป็นทางการ

นับจากปี พ.ศ. 2535 มาจนถึงปัจจุบัน กรมทรัพย์สินทางปัญญามีอายุครบ 16 ปีบริบูรณ์ และมีอธิบดีนับแต่แรกก่อตั้งจนถึงปัจจุบันนี้จำนวน 8 คน โดยอธิบดีท่านปัจจุบันได้แก่ นางพวงรัตน์ อัครพิศิษฐ์ และมีรองอธิบดี 3 ท่าน คือ นายบุญนริศร์ สุวรรณพูล นายบรรยงค์ ลิ้มประยูรวงศ์ และนางสาววิบูลย์ลักษณ์ ร่วมรักษ์

ผู้บริหารกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ได้วางแนวทางการให้บริการประชาชน ที่มาติดต่อกับกระทรวงให้ได้รับความสะดวกสบายมากที่สุด เพราะที่ทำการกระทรวงจะรวมเอาหน่วยงานสำคัญๆ มาไว้รวมกันหมด เพื่อบริการแบบครบวงจรให้กับประชาชน พร้อมทั้งด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่อำนวยความสะดวกการติดต่อกันทุกอย่าง และการคมนาคมยังกระทรวงพาณิชย์ก็ทำได้ทั้งทางบกและทางน้ำ ซึ่งกระทรวงนี้จะรองรับการขยายตัวในอนาคตอีกไม่น้อยกว่า 10 ปี และตลอดระยะเวลา 16 ปีที่ผ่านมาภารกิจของกระทรวงก็ยังคงมุ่งหน้าให้บริการประชาชนต่อไป

ผลงานของ กรมทรัพย์สินทางปัญญา ในปี 2550

ยังคงดำเนินไปตามแผน ยุทธศาสตร์หลักของกรมฯ ได้แก่

1. ส่งเสริมการสร้างสรรคและใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์ โดยมุ่งเน้นสร้างความรู้ความเข้าใจ ด้านทรัพย์สินทางปัญญาให้แก่ประชาชนคนไทยในทุกระดับ เพื่อส่งเสริมการสร้างสรรคผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ๆ ให้ตรงตามความต้องการของตลาด รวมทั้งส่งเสริมให้มีการพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เพิ่มมากขึ้น

2. พัฒนาระบบคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้คนไทยได้รับความสะดวกรวดเร็วในการจดทะเบียน และจงใจให้เข้าสู่ระบบการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอย่างทั่วถึงทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้เทียบเท่าสากล

3. การป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา/การดำเนินการด้านการคุ้มครองสิทธิและแก้ไขปัญหา การละเมิดลิขสิทธิ์ และการระงับข้อพิพาทด้านทรัพย์สินทางปัญญา

กิจกรรมเด่นปี 2550 ได้แก่

จัดทำโครงการประกวดผลงานสิทธิบัตรการประดิษฐ์เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 (ราชันแห่งปัญญาพัฒนาไทยให้ยั่งยืน) เพื่อให้ประชาชนได้เจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท ในฐานะที่ทรงเป็นพระบิดาแห่งการประดิษฐ์ไทย โดยกำหนดให้ส่งผลงานประกวดภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 สาขา คือ สาขาพลังงาน สาขาสิ่งแวดล้อม สาขาสุภาพ และสาขาเกษตรหรืออุตสาหกรรมเกษตร มีผู้ส่งผลงานเข้าประกวดรวม 358 ผลงาน

Innovation for Agriculture and Agro-Industry

“ราชันแห่งปัญญา
พัฒนาไทยให้ยั่งยืน”
จัดโดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา
เมื่อวันที่ 16-18 พฤศจิกายน
2550

งานทรมกรทรัพย์สินทางปัญญา ปี พ.ศ. 2550 (มกราคม - ธันวาคม 2550)

งาน IP FAIR 2007
ตลาดนัดทรัพย์สินทางปัญญา

จัดงานตลาดนัดทรัพย์สินทางปัญญา (IP FAIR 2007) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าและการส่งออก สร้างโอกาสและช่องทางในการเจรจาธุรกิจ กระตุ้นให้เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาเข้าสู่ระบบการคุ้มครอง และเพื่อจรรงค์และสร้างจิตสำนึกไม่สนับสนุนสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

ประชุมเชิงปฏิบัติการ
ยกระดับศักยภาพธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การจัดทำโครงการเรียนรู้ทรัพย์สินทางปัญญาทางไกล (Distance Learning) โดยมีการลงนามบันทึกความร่วมมือ "Framework Agreement of Corporation between WIPO Worldwide Academy and Dip" ระหว่างกรมทรัพย์สินทางปัญญาและสถาบันทรัพย์สินทางปัญญาโลก เพื่อกระจายความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญาผ่านอินเทอร์เน็ตโดยใช้หลักสูตร DL-101 thai ซึ่งเป็นสูตรมาตรฐานเดียวกับหลักสูตร DL-101 ของสถาบันทรัพย์สินทางปัญญาโลก โดยมีผู้สอบผ่านหลักสูตรพร้อมทั้งรับประกาศนียบัตรแล้ว จำนวน 142 คน

จัดทำโครงการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น (OTOP) โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาร่วมกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อส่งเสริมผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีช่องทางการตลาด และสร้างเครือข่ายการตลาด รวมทั้งให้ผู้ผลิตสามารถเรียนรู้วิธีการประกอบธุรกิจด้วยตนเอง มีผู้รับคำขอจดทะเบียนรวม 276 คำขอ

อบรมเชิงปฏิบัติการ
ให้ความรู้ด้านการ
แปลงทรัพย์สิน
ทางปัญญาเป็นทุน

กิจกรรมการแปลงทรัพย์สินทางปัญญาเป็นทุน โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ด้านการแปลงทรัพย์สินทางปัญญาเป็นทุน โดยตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม 2550 มีผู้แจ้งยื่นคำขอกู้เงินที่ใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักประกันการกู้เงินกับสถาบันการเงินดังกล่าวที่ได้รับอนุมัติจำนวน 9 ราย รวมวงเงินที่อนุมัติ 1.795 ล้านบาท

การพัฒนากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของไทยทันสมัย เหมาะสมกับสถานการณ์ด้านทรัพย์สินทางปัญญาของโลก และเอื้อต่อการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของไทย

MOU ความร่วมมือ ไทย-เกาหลี

ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านทรัพย์สินทางปัญญา

ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญาของไทยให้ทัดเทียมระดับโลก โดยในปีที่ผ่านมาได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจและประชุมความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา จำนวน 2 ฉบับ คือ

- ความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญาไทย-ออสเตรเลีย ในการจัดทำแผนปฏิบัติการและจัดทำแนวทางปฏิบัติในการให้บริการตรวจสอบการประดิษฐ์ ระหว่างกรมทรัพย์สินทางปัญญา กับสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาออสเตรเลีย

- ความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญาไทย-เกาหลี ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (E-Learning) ด้านทรัพย์สินทางปัญญา โดยใช้โปรแกรม IP Panorama ซึ่งเป็น การเรียนการสอนด้านทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับผู้ประกอบการ SMEs และผู้ที่สนใจทั่วไป

ความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญากับสำนักงานสิทธิบัตรยุโรป (EPO) โดยดำเนินโครงการ EPOQUE Net เพื่อให้ผู้ตรวจสอบสิทธิบัตรของไทยสามารถสืบค้นข้อมูลสิทธิบัตรจากฐานข้อมูลสิทธิบัตรของสำนักงานสิทธิบัตรยุโรป ณ กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ได้โดยตรง ซึ่งฐานข้อมูลดังกล่าวเป็นฐานข้อมูลที่ใหญ่ที่สุดของโลก มีจำนวนข้อมูลสิทธิบัตรมากกว่า 50 ล้านฉบับ ทำให้สามารถตรวจสอบสิทธิบัตรได้รวดเร็วและลดปัญหาทางค่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประชุม GI

การปกป้องคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาในต่างประเทศ

- การคัดค้านต่างชาติดจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าว่า "ฤๅษีตัดตน"

โดยผลสรุปออกมาว่าสำนักงานสิทธิบัตรญี่ปุ่น ได้พิจารณาคำคัดค้านและคำโต้แย้งประกอบกันแล้ว จึงได้มีคำวินิจฉัยเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าว่า "ฤๅษีตัดตน" ที่ได้เคยให้ไว้แก่ชาวญี่ปุ่นทั้งสองคำขอตามที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ยื่นคำคัดค้านการจดทะเบียนไว้ ฤๅษีตัดตนจึงเป็นสมบัติของชาติและประชาชนชาวไทย นอกจากนี้ การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าดังกล่าวที่ประเทศญี่ปุ่น เป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์ระหว่างประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย

- การลอกเลียนแบบฉลากผลิตภัณฑ์เงาะกระป๋อง "ตราช้างพระอาทิตย์"

กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ประสานงานสำนักงานเครื่องหมายการค้าจีน (CTMO) ในการขอความร่วมมือปราบปรามสินค้าที่ถูกละเมิด กรณีผลิตภัณฑ์เงาะกระป๋อง "ตราช้างพระอาทิตย์" ของ บริษัท เอร่าวันฟู้ด จำกัด (มหาชน) ถูกบริษัทในมณฑลกว่างสี ลอกเลียนแบบฉลากผลิตภัณฑ์ โดยอาศัยความคล้ายเหมือนของสี ฉลาก และรูปแบบสินค้า รวมทั้งได้พิมพ์ข้อความ "Thailand's rambutan in syrup" และ "product of Thailand" ทำให้ผู้บริโภคในประเทศจีนเข้าใจผิดว่าเป็นสินค้าที่ผลิตในประเทศไทย ทั้งนี้ CTMO จะแจ้งผลให้กรมฯ ทราบอย่างเป็นทางการต่อไป

- การเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าสินค้าข้าวหอมมะลิ

กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้มีหนังสือถึง CTMO ขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าสินค้าข้าวหอมมะลิ โดยใช้ชื่อ "จังหวัดอุบล" "จังหวัดเชียงราย" และ "เชียงราย" เนื่องจากคำดังกล่าวเป็นชื่อทางภูมิศาสตร์ของไทย โดย CTMO ได้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าดังกล่าวตามที่ไทยได้มีหนังสือร้องเรียนไปแล้ว

การดำเนินการด้านการคุ้มครองสิทธิ และแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์

การป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา / การดำเนินการคุ้มครองสิทธิและแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ และการระงับข้อพิพาทด้านทรัพย์สินทางปัญญา

- จัดชุดปฏิบัติการจรยุทธ์ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และภาคเอกชนซึ่งเป็นเจ้าของสิทธิ เพื่อออกตรวจสอบย่านการค้าและศูนย์การค้าเป้าหมายที่มีปริมาณการค้าขายสินค้าละเมิดสูง ทั้งในเขตกรุงเทพฯ ปริมณฑล และต่างจังหวัด รวม 1,460 ครั้ง
- จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง "การป้องกันและปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา" ให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับสารวัตรหรือรองสารวัตรที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค
- จัดประชุมเรื่อง การให้ความร่วมมือช่วยเหลือผู้ประกอบการคาราโอเกะใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- จัดโครงการรณรงค์สร้างจิตสำนึกไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ ประจำปี 2550
- จัดสัมมนาการระงับข้อพิพาทด้านทรัพย์สินทางปัญญาด้วยวิธีสันติวิธี
- การระงับข้อพิพาทด้านทรัพย์สินทางปัญญาโดยใช้วิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและ อนุญาโตตุลาการทำให้ข้อพิพาทหลายกรณีสามารถยุติลงได้โดยสันติวิธี รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย อีกทั้งยังทำให้คู่พิพาทมีความเข้าใจที่ดีต่อกัน สามารถรักษาความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันไว้ได้

SOLEX

จิตสิทธิ์บัตร ได้ประโยชน์มากกว่าที่คุณคิด

ปฏิเสธไม่ได้ว่าทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ยิ่งในสภาวะที่มีการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจที่เพิ่มสูงขึ้นทุกขณะ และปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่มีให้เห็นอย่างแพร่หลาย ทำให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญา และตื่นตัวที่จะคุ้มครองสิ่งประดิษฐ์ของตน Solex บริษัทผู้นำในด้านการผลิตอุปกรณ์ หน้าต่าง ประตู งานกุญแจ สำหรับรถยนต์และที่พักอาศัย เป็นหนึ่งในบริษัทที่เล็งเห็นความสำคัญของการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และได้ทำการคุ้มครองสิ่งประดิษฐ์ของตนอย่างจริงจังและต่อเนื่องมานานเกือบ 30 ปี

คุณธัญลักษณ์ ปีติเศรษฐการ ตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายต่างประเทศได้ให้สัมภาษณ์ว่า ทางบริษัท Solex ของเรานั้น นอกจากจะผลิตและจำหน่ายภายในประเทศ เรายังส่งออกสินค้าไปสู่กว่า 50 ประเทศทั่วโลก สาเหตุที่ทำให้เราได้รับความไว้วางใจจากผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศนั้น เนื่องจากทางบริษัทเรา ได้ให้ความสำคัญกับการค้นคว้าทดลอง และพัฒนาสินค้าอย่างต่อเนื่อง เพราะในสภาวะที่มีการแข่งขันทางการตลาดที่รุนแรงขึ้นทุกขณะ จึงมีความจำเป็นที่สินค้าของเราจะต้องมีคุณภาพที่ดี และรูปลักษณ์ที่ทันสมัยตลอดเวลา และเมื่อสินค้าเรามีคุณภาพได้มาตรฐานสร้างความพอใจให้กับผู้บริโภค เราก็จะสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์ต่างๆ ภายใต้แบรนด์ Solex ของเรารอีกด้วย ทางบริษัทเราได้เริ่มต้นจดเครื่องหมายการค้าและชื่อทางการค้าตั้งแต่

ปี 1980 รวมทั้งได้มีการขยายการจดเครื่องหมายทางการค้าและชื่อทางการค้าไปยังประเทศต่างๆ เริ่มจากการจดในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ไต้หวัน เวียดนาม และญี่ปุ่น จนปัจจุบันมีการจดเครื่องหมายการค้าและจดชื่อทางการค้ามากกว่า 200 ประเทศทั่วโลก เราเชื่อว่าเมื่อเรามีสินค้าที่ได้รับการพัฒนาอย่างดี การจดทะเบียนคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา นอกจากจะทำให้เราสามารถคุ้มครองและป้องกันสินค้าเราจากการลอกเลียนแบบแล้ว เรายังได้สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าของเราอีกด้วย

เราเคยประสบปัญหาสินค้าลอกเลียนแบบจากประเทศจีนหลังจากจีนเปิดประเทศในปี 1996 ทำให้ยอดขายของทางบริษัทลดลงอย่างเห็นได้ชัด แต่เพราะเราได้มีการจดทะเบียนคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของเรา ทางบริษัทของเราจึงได้มีการประสานงานกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา และได้รับการช่วยเหลือโดยการไปปราบปรามผู้ที่ละเมิดสิทธิบัตร และได้รับคำปรึกษาในเรื่องต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่จดสิทธิบัตรเป็นอย่างมาก ดิฉันอยากจะขอฝากข้อคิดให้ผู้ประกอบการรายอื่นๆ ทราบว่า ถ้าเราต้องการที่จะรักษาสิทธิทางการค้า การครองตลาด และการครองใจคน เราต้องไปขึ้นทะเบียนกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อป้องกันการถูกละเมิดลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร “ถ้าวันเวลาผ่านไป แล้วมันไม่สามารถเรียกคืนมาได้”

ดร.นงรศ พลากรกุล

ผู้อำนวยการสำนักงานเทคโนโลยีศรีเมทไทย(SCG)

ถาม : บทบาทของทรัพย์สินทางปัญญาต่อการพัฒนาธุรกิจของศรีเมทไทย (SCG)

ตอบ : ที่ SCG เราไม่ได้เริ่มต้นด้วยเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา แต่เริ่มจาก “การสร้างนวัตกรรม” ซึ่งมาจากวิสัยทัศน์ของผู้บริหารรุ่นใหม่เมื่อประมาณ 3-4 ปีมาแล้ว จากนั้นเราก็มารู้ว่าการบริหารจัดการนวัตกรรมนั้นต้องมีอะไรบ้าง ก็พบว่า การบริหารจัดการงานนวัตกรรมและเทคโนโลยี (Technology Management) ต้องมีการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา (IP Management) ควบคู่ไปด้วย จึงเป็นที่มาของแนวทางการบริหารจัดการของ SCG ซึ่งอาจแตกต่างกับมุมมองของบริษัทอื่นๆ ในประเทศไทย เพราะ SCG ไม่ได้บริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาแต่เพียงอย่างเดียว แต่บริหารจัดการนวัตกรรม และเทคโนโลยีไปพร้อมๆ กัน

ถาม: ท่านเฝ้าระวังการให้สิทธิประโยชน์ต่อองค์กรอย่างไรบ้าง

ตอบ : SCG เป็นองค์กรที่ใหญ่มาก ถ้าจะบอกว่า การที่เราเป็นนโยบายแปลว่าเราตั้งเป้าไว้ให้ พนักงานทุกคน นั้นหมายความว่าพนักงานทุกคนควรมีความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับองค์กร นอกจากนี้ เรายังบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาโดยมีจุดประสงค์ ที่ตลาดภายในประเทศไทย และเพื่อกระจายฐานตลาดออกไปนอกประเทศไทยด้วย ซึ่งประเด็นนี้สำคัญมาก เพราะการ Trade ข้ามประเทศ จะต้องข้าม Trade Barrier หรือ Tax Barrier ซึ่งปัจจุบันลดลง แต่ Barrier ที่กลับสูงขึ้นเรื่อยๆ สำคัญขึ้นเรื่อยๆ แต่มองไม่เห็นก็คือ เรื่องของการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะว่าเป็นการบริหารจัดการที่ขึ้นกับกฎเกณฑ์ของประเทศนั้นๆ เรื่องของทรัพย์สินทางปัญญาจึงเป็น Invisible Trade Barrier คือ ถ้าไม่รู้จักรูปเกณฑ์ของทรัพย์สินทางปัญญาหรือ ไม่รู้ว่าจะเอาทรัพย์สินทางปัญญามาใช้ประโยชน์ในการทำธุรกิจข้ามประเทศได้อย่างไร เราจะมองไม่ได้ประโยชน์ของทรัพย์สินทางปัญญาที่มีเลย

ถาม : ทำอย่างไรให้พนักงานเห็นคุณค่าของทรัพย์สินทางปัญญา

ตอบ : เนื่องจาก SCG มีพนักงานเยอะมากเราจึงต้องใช้เวลาพอสมควรในการสร้างความรู้ความเข้าใจ ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ในระดับประเทศเริ่มมีความตื่นตัวเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา เรื่องลิขสิทธิ์มากขึ้น ที่ SCG เราเริ่มเรื่องทรัพย์สินทางปัญญามาประมาณ 3 ปีแล้ว ปีแรกยังไม่มีใครที่รับผิดชอบดูแลอย่างชัดเจน ไม่มีใครเข้าใจ ไม่มีข่าวสาร ไม่มีสื่อที่จะทำให้เราเข้าใจในเรื่องนี้ เราก็เริ่มต้นด้วยการเรียนรู้หาข้อมูลเอง เริ่มมีความเข้าใจเมื่อปลายปีแรก มีการส่งพนักงานไปดูงานต่างประเทศด้วยพอ 1 ปีผ่านไปทุกคนเริ่มรู้สึกว่ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเรื่องสำคัญ ก็มีความกระตือรือร้นมากขึ้น

ในปีที่ 2 SCG ได้ตั้งศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญา หรือ IP Center (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น Corporate Technology Center) ขึ้นอย่างเป็นทางการ เราพยายามสร้างการรับรู้ให้กับพนักงาน แต่ก็ติดขัดอยู่บ้างเพราะทีมงานเองก็ยังไม่เข้าใจอย่างลึกซึ้งเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา และยังในประเทศไทยการรับคนเข้ามาทำงานตรงนี้อีกมากแหล่งที่เราจะมีบุคลากรที่เข้าใจเรื่องทรัพย์สินทางปัญญามีน้อยมากเราก็ต้องสร้าง ต้องพัฒนาคนของเราขึ้นมา ให้คนกลุ่มนี้เข้าใจ เพื่อจะได้ไปเผยแพร่ความรู้ให้กับพนักงานกลุ่มอื่น ๆต่อไป

สำคัญ คือเมื่อเราผลิตขึ้นมาแล้วเราจะคุ้มครองได้อย่างไร ตอนนี้เรากำลังสร้างทีมงานที่มีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรในการสะสมความรู้และประสบการณ์

มีสองประเด็น คือบริษัทเราใหญ่ มี invention หรือ innovation เยอะมาก เมื่อมีนโยบายผลักดันการสร้างงานทางนวัตกรรมจะยิ่งทำให้มีงานประดิษฐ์เยอะขึ้นมาก SCG ประกอบด้วยธุรกิจที่หลากหลายแตกต่างกัน เราจึงจำเป็นต้องมี ผู้เชี่ยวชาญของเราเอง ไม่ใช่เรื่องแค่เรื่องจดสิทธิบัตรเท่านั้น แต่ต้องมีทักษะและความชำนาญเพราะการจดสิทธิบัตรครั้งหนึ่งต้องอ่านข้อมูลเยอะมากกว่ามีงานไหนในโลกที่คล้ายกับของเราหรือไม่ สิ่งที่เราต้องการมากที่สุดคือ 1.การแปลงงานประดิษฐ์ของนักวิจัยให้เป็นสิทธิที่ตีตีที่สุดและ 2. สามารถทำให้เห็นภาพใหญ่ได้ว่างานประดิษฐ์ที่ใกล้เคียงเรามีช่องว่างตรงไหนที่ต่อยอดให้กลายเป็นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ขึ้นมา ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ต้องเป็น Inventor ไปด้วย พัฒนาจนวันหนึ่งเขาสามารถแนะนำนักวิจัยได้ว่าทำไมคุณไม่ต่อยอดตรงนี้ให้ไปได้ไกลกว่านี้

การที่เราไปดูงานหรือฝึกอบรมที่ต่างประเทศทำให้เราเข้าใจอย่างลึกซึ้งเลยว่าเราจำเป็นต้องพัฒนาทักษะให้เทียบเคียงกับเขาได้ เพราะเราแข่งกันในเกมส์เดียวกันแล้ว ในต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ที่

“ เรื่องของการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ” เพราะว่าเป็นการบริหารจัดการที่ขึ้นกับกฎเกณฑ์ของประเทศนั้นๆ

ถาม : กรมทรัพย์สินทางปัญญามีบทบาทกับเครือข่าย SME (SCG) อย่างไรบ้าง

ตอบ : เราจดเครื่องหมายการค้า (Trademark) สิทธิบัตรและลิขสิทธิ์กับกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่องของทรัพย์สินทางปัญญาก็ได้ผู้เชี่ยวชาญของกรมทรัพย์สินทางปัญญามาสอนคนในทีมงานของเรา ทำให้เข้าใจว่าทรัพย์สินทางปัญญาคืออะไร ได้รับความช่วยเหลือและความรู้เยอะมาก นอกจากนี้ยังช่วยแก้ปัญหาทางด้านทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้น ให้อีกหลายกรณี

ถาม : ในอนาคตมีแผนงานอย่างไรกับทีมงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาของเครือข่าย SME (SCG)

ตอบ : การอบรมให้ความรู้เป็นเรื่องสำคัญเพราะในอนาคตไม่ใช่การแข่งขันเรื่องการลงทุนไม่ใช่การแข่งขันในเรื่องการผลิตเท่านั้น แต่มันเป็นยุคที่แข่งขันกันที่ของความรู้ ไม่ใช่แค่ตลาดหรือลูกค้า เราคุยกับกรมทรัพย์สินทางปัญญามาตลอดว่าเรื่องนี้เป็นฐานที่สำคัญ ต่างชาติสามารถยื่นจดสิทธิบัตรในประเทศเราได้ ไปดูสถิติของสิทธิบัตรต่างชาติจะเยอะกว่าของคนไทย 6-8 เท่า เราจะแข่งขันกับเขาได้อย่างไร ในเมื่อคนของเราก็มีอยู่แค่ 70 ล้าน แต่เทคโนโลยีที่เขาเอามาใช้มากกว่าเรา 10 เท่า 1 ใน 10 เป็นของเรา แต่ 9 ใน 10 เขาเอาไปใช้ได้แต่เราเอาไปใช้ไม่ได้ และที่สำคัญไม่ใช่แค่เรื่องจำนวน แต่เรื่องคุณภาพของการประดิษฐ์ คุณภาพของสิทธิบัตรที่ครอบครองด้วย

SCG เชื่อว่าคนของเรามีศักยภาพมากในการสร้างนวัตกรรม แต่ที่

เป็น Developed Country แล้ว เรามีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จบด้าน Technical ต่อด้วยกฎหมายและ professional ในการร่างสิทธิบัตรเสริมด้วยการฝึกงาน เหมือนเป็นนักกฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งนอกจากจะต้องมีความรู้ทาง technical เป็นพื้นฐานแล้วยังต้องมีความเข้าใจด้านกฎหมาย และสามารถเชื่อมโยงมาถึงธุรกิจได้

ถาม : ในฐานะที่เครือข่าย SME (SCG) เป็นบริษัทแนวหน้าชั้นนำของเมืองไทย คิดว่า ศูนย์ PCT ในประเทศไทยจะประโยชน์ได้อย่างไร

ตอบ : การที่ประเทศเราเข้าเป็นภาคีสมาชิกของ PCT ทำให้การจดสิทธิบัตรในต่างประเทศง่ายขึ้นเยอะ แต่เราก็ต้องเตรียมตัวรับความเปลี่ยนแปลงอื่นๆ ด้วย เราต้องสร้างความเข้าใจ เดี่ยวนี้ไม่มีข่าวสารตลอด เรื่องที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ธุรกิจที่โดนเสียหายเป็นพันล้าน กรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นผู้ให้ข่าว ซึ่งช่วยผลักดันความตื่นตัวได้เร็วมาก คนฟังฟังแล้วจะเข้าใจแล้วจะถามถึงศูนย์ PCT ว่าอยู่ที่ไหนจะไปจดสิทธิบัตรบ้าง ข่าวด้าน negative ก็ดีระดับหนึ่ง คือรู้ว่าสำคัญแต่ไม่รู้ว่าจะต้องทำให้ออกต้องทำอย่างไร ไม่สามารถเรียนรู้ได้ ขณะที่ด้าน Positive จะทำให้เกิดแรงผลักดันที่ดีกว่า ทำให้รู้ว่าต้องทำแบบนี้ถึงจะนำมาใช้ประโยชน์ได้การทำงานทุกที่ต้องมีการบริหารที่ดี ทุกคนต้องมี Mission มี Passion ด้วยกันว่า เราจะไปแข่งกับข้างนอก แล้วตรงนี้จะทำอย่างไร จะแก้ปัญหาอย่างไร การทำแบบนี้ก็จะทำให้การพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญาของเราไปได้ไกลยิ่งขึ้น

สิ่งประติษฐานไทย

การสังเคราะห์น้ำมันจากพลาสติกเก่า

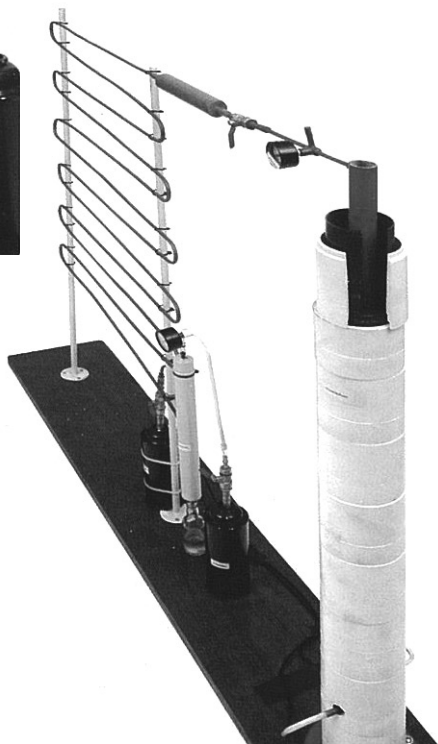
ผู้ประดิษฐ์ : นายพลศักดิ์ อินทวิ
นายจ่านงค์ อ่างมาศ
นายมนัส แซ่ด่าน
นายเดชา สุขมา

พลาสติกเป็นวัสดุที่ย่อยสลายได้ยาก และเป็นหนึ่งในปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนมากที่สุดปัญหาหนึ่งในปัจจุบันเลยทีเดียว ถึงกระนั้นแล้วการใช้วัสดุประเภทพลาสติกนั้นก็ไม่ได้มีที่ทางว่าจะลดลงเลย นับวันยิ่งเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ นายพลศักดิ์ นายจ่านงค์ นายมนัส และนายเดชาได้เล็งเห็นถึงปัญหาเหล่านี้ จึงได้คิดที่จะทำการสังเคราะห์น้ำมันจากพลาสติกขึ้น

การสังเคราะห์น้ำมันจากพลาสติกเก่า เป็นการเปลี่ยนพลาสติกให้เป็นโมเลกุลขนาดเล็ก โดยนำเม็ดพลาสติกไปผ่านกระบวนการ Pyrolysis ที่เป็นเตาเผาแบบกลั่นน้ำมัน และทำในระบบปิดไม่ให้เกิดมลพิษรั่วไหลออกไปเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม สัดส่วนน้ำมันที่ได้มีเฉลี่ยแล้ว 3 ลิตรต่อพลาสติก 3 กิโลกรัม

การสังเคราะห์น้ำมันจากพลาสติกเก่าด้วยวิธีนี้จะสามารถรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างมาก โดยใช้ต้นทุนเพียงนิดเดียว ลดค่าใช้จ่ายในการกำจัด และยังเพิ่มมูลค่าพลาสติกที่ไร้ประโยชน์ไปแล้วได้ ทั้งยังมีพลังงานทดแทนไว้ใช้อีกด้วย ประชาชนก็จะสามารถอยู่ในชุมชนได้อย่างมีความสุข และมีสุขภาพที่แข็งแรง

ในขณะนี้อยู่ในช่วงของการวิจัย ซึ่งเป็นระดับ Project และสามารถผลิตน้ำมันจากกระบวนการนี้ได้ประมาณ 3-4 ลิตรต่อแบต ส่วนความคืบหน้าในอนาคตว่าจะนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่นั้น คงจะต้องขึ้นอยู่กับทุนของการวิจัยว่าจะสามารถนำมาผลิตได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งในปัจจุบันนี้ปริมาณน้ำมันที่ผลิตได้จากกรวิจัยต่อวันก็เพียงพอต่อการใช้กับรถยนต์ขนาดเล็กภายในการวิจัย

บทความลงขะอินทรีย์ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ

ผู้ประดิษฐ์ : นางธนาวดี ลี้จากภัย และคณะ
นายพศวรรษ ชัยวุฒินันท์
นายมนชัย ทาจันทร
นางสาวโยษิตา ฤทธิกิจ

เนื่องจากประเทศไทยนั้นทำการเกษตรเป็นหลักจึงมีขยะอินทรีย์และวัสดุเหลือทิ้งจากทั้งภาคการเกษตรและครัวเรือนอยู่เป็นจำนวนมาก การทิ้งขยะอินทรีย์นี้ร่วมกับขยะชนิดอื่นๆ จะทำให้เสียพื้นที่ และยังทำให้บ่อฝังกลบเกิดการยุบตัวอีกด้วย อีกส่วนหนึ่งของขยะอินทรีย์มักจะถูกนำไปใส่แกลบในถุงพลาสติก เพื่อนำกลับมาใช้เป็นอาหารสัตว์ หรือให้หมักทำปุ๋ยและก๊าซชีวภาพ ซึ่งถุงพลาสติกนั้นกำจัดได้ยาก นางธนาวดีและคณะจึงได้คิดค้นประดิษฐ์ขยะอินทรีย์ที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพขึ้น เพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้

ถุงขยะอินทรีย์ย่อยสลายได้ทางชีวภาพนี้ ใช้แบ่งมันสำปะหลังเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการผลิต โดยปรับปรุงคุณสมบัติของแบ่ง สูตรผสมและกระบวนการในขั้นตอนการผลิตเม็ด จนได้ถุงพลาสติกที่มีเนื้อเนียนเรียบ และเหนียว จากสมบัติเชิงกลที่ดีเช่นนี้ จึงทำให้สามารถนำไปใช้ใส่ของหรือขยะอินทรีย์ซึ่งย่อยสลายได้ทางชีวภาพ 100% ที่สภาวะการหมักขยะอินทรีย์ ภายใน 3 เดือน

ข้อดีของถุงขยะอินทรีย์ย่อยสลายได้ทางชีวภาพคือ เป็นการประหยัดและสามารถลดค่าใช้จ่ายได้มาก เนื่องจากสามารถแยกทั้งขยะอินทรีย์และหมักปุ๋ยได้ง่าย เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการกำจัด ทั้งยังได้ปุ๋ยชีวภาพที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก เป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีที่เป็นของประเทศไทยเราเอง ไม่ต้องไปพึ่งพาต่างประเทศ

ก้าวไกลเพื่อสังคม

บทความเม่นน้อยนักรักสิ่งแวดล้อม

ผู้ประดิษฐ์ : ด.ช.ประพันธ์วิทย์ แซ่ท่วน

ด.ช.อนุรักษ์ แก้วปึก

ด.ช.วรายุทธ พรมโลกา

ครูที่ปรึกษา : คุณนิโลตบล ศรีสุโข

ด.ช.ประพันธ์วิทย์ ด.ช.อนุรักษ์ และด.ช.วรายุทธได้ร่วมมือกันประดิษฐ์เครื่องมือที่ช่วยเก็บใบไม้ขึ้น ซึ่งได้แนวคิดมาจากการที่บ้านของเขามีใบไม้จำนวนมากที่จะต้องทำการเก็บกวาดทุกวัน ต้องใช้เวลาเก็บกวาดเป็นเวลานาน ประกอบกับการเรียนวิชาโครงการวิทยาศาสตร์พื้นฐานที่โรงเรียนซึ่งนักเรียนทุกคนต้องรวมกลุ่มกันทำโครงการวิทยาศาสตร์ขึ้นมาหนึ่งชิ้น จึงได้มีการเสนอการประดิษฐ์เครื่องมือช่วยเก็บใบไม้ขึ้น

ลักษณะของเครื่องมือนี้ได้ดัดแปลงมาจากเม่นเก็บใบไม้ในจังหวัดทางภาคเหนือของไทย จึงได้ชื่อสิ่งประดิษฐ์นี้ว่า “เม่นน้อย” ซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้นั้นเป็นอุปกรณ์ที่หาได้ง่าย ใช้งานได้อย่างสะดวกรวดเร็ว สามารถทนแรงได้เป็นอย่างดี โดยไม่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม เพราะสิ่งประดิษฐ์ชิ้นนี้ไม่ใช่พลังงานเชื้อเพลิง สามารถเก็บใบไม้ได้ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่เป็นจำนวนมาก ทั้งยังสามารถถอดกระบะไปเทขยะทิ้งได้อีกด้วย

การประดิษฐ์เครื่องมือเก็บใบไม้เม่นน้อยนี้มีแนวทางที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ใช้นวัตกรรมในการผลิตต่ำ ทำได้โดยง่าย จึงทำให้ประหยัดเวลาทั้งการทำ และการใช้งานอีกด้วย ทั้งยังรู้จักที่จะนำเศษวัสดุมาเพิ่มมูลค่าให้เกิดประโยชน์อีกครั้ง เพราะใบไม้ที่เก็บได้นั้นสามารถนำไปทำเป็นปุ๋ยหมักได้

การพัฒนาเครื่องช่วยเก็บใบไม้เม่นน้อยนี้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีการทำขมเม่นให้ทุลง เพื่อที่จะได้สามารถเก็บใบไม้ หรือขยะต่างๆ บนพื้นปูนซีเมนต์ นอกจากนั้นก็มีการประดิษฐ์ชุดชี้ทวีเพิ่มขึ้น ไว้สำหรับรีดใบไม้ออกจากขมเม่น ซึ่งในขณะนี้ได้มีการน้อมเกล้าฯถวายแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระองค์ก็ได้ทรงรับไว้ สำหรับใช้งานที่พระราชวังสระปทุม

คณะผู้ทำได้กล่าวไว้ว่ายังไม่คิดที่จะขอสิทธิบัตร เพราะยังไม่คิดที่จะผลิตเครื่องนี้ไว้สำหรับออกจำหน่าย แต่ต้องการที่จะทำการพัฒนาไปเป็นขั้นๆ มากกว่า

เครื่องปั้นดินเผาจากตะกอนประปา

ผู้ประดิษฐ์ : นายภานุ ศิริพงษ์ไพโรจน์

นายภานุนำดินตะกอนประปาที่เหมือนจะหมดประโยชน์ไปแล้วนำมาเพิ่มมูลค่า และกลับมามีประโยชน์ในอีกครั้งหนึ่งได้โดยการนำไปใช้ในงานเครื่องปั้นดินเผา

การปั้นเครื่องปั้นดินเผาจากตะกอนประปา ทำโดยการนำตะกอนประปานั้นไปผสมกับส่วนผสมที่ช่วยเพิ่มความแข็งแรง แล้วนำไปปั้นก็จะได้เครื่องปั้นดินเผาจากตะกอนประปาที่มีความคงทนแข็งแรง เช่นเดียวกับเครื่องปั้นดินเผาทั่วไปเลยทีเดียว

การนำของเหลือทิ้งจากกระบวนการต่างๆ ดังเช่นตะกอนประปานั้นกลับมาใช้ประโยชน์อีกครั้ง เป็นการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในภาคอุตสาหกรรมได้เป็นอย่างดี ทั้งยังช่วยให้เกิดงานจากวัสดุเหลือใช้ที่มาจากความคิดอันน่าภูมิใจของคนไทย เป็นการสืบทอดภูมิปัญญาต่อไปในอนาคต

การคุ้มครองภูมิปัญญาของไทย

ดร.ธนิศ ชั่งถาวร

ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ

ประเทศไทยมีความหลากหลายและอุดมสมบูรณ์ด้วยภูมิปัญญา (Traditional knowledge) ซึ่งเป็นผลมาจากความคิดสร้างสรรค์ของบรรพบุรุษไทย ประชากรไทยได้ใช้ภูมิปัญญาดังกล่าวเพื่อเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตมาช้านาน และด้วยคุณค่าและศักยภาพของภูมิปัญญาของไทยนี้ ทำให้องค์กรหรือบริษัทต่างชาติได้ให้ความสนใจในภูมิปัญญาดังกล่าว ทำให้หน่วยงานเหล่านี้ประสงค์ที่จะเข้าถึงภูมิปัญญาดังกล่าว และนำมาศึกษา ตลอดจนประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ต่อไป ดังนั้นภูมิปัญญาจึงถือได้ว่าเป็นสินทรัพย์ที่สำคัญของประเทศไม่ว่าในเชิงสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนเศรษฐกิจ

กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้สนับสนุนให้ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ทำการศึกษาเพื่อหาแนวทางการคุ้มครองภูมิปัญญาของไทยโดยชุดโครงการดังกล่าวประกอบด้วย

1 โครงการศึกษารอบความคิดการคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย ซึ่งได้ทำการศึกษากระบวนการคุ้มครองภูมิปัญญาในประเทศต่างๆ ตลอดจนกฎหมายที่มีอยู่ในประเทศไทย เพื่อสร้างกรอบความคิดในการคุ้มครองภูมิปัญญาของไทย

2 โครงการวิจัยภาคสนามการคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย ซึ่งได้นำกรอบความคิดดังกล่าวไปหารือกับผู้เชี่ยวชาญตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศไทย

3 โครงการยกย่องพระราชบัญญัติคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย

ปัญหาที่สำคัญของภูมิปัญญาในประเทศไทย คือ ขาดการส่งเสริม โดยเฉพาะในเรื่องการสืบทอดภูมิปัญญา อนุรักษ์ และการนำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นระบบ ภูมิปัญญาหลายภูมิปัญญาอาจจะสูญหายไปกับครุภูมิปัญญาซึ่งในปัจจุบันมีอายุมากขึ้น เช่น ภูมิปัญญาในการทำภาชนะตะลุ่มมุก เป็นต้น หรือภูมิปัญญาถูกบิดเบือนโดยเจตนาหรืออาจมาจากความไม่รู้ ในขณะที่เยาวชนรุ่นหลังไม่ให้ความสำคัญกับการสืบทอดภูมิปัญญา ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องรีบแก้ไข ดังนั้น กิจกรรมส่งเสริมจึงเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง

ในขณะที่การเรียกร้องให้มีการคุ้มครองเป็นผลเนื่องมาจากประเทศไทยได้มีบทเรียนจากการนศึกษาการใช้ประโยชน์ภูมิปัญญาไทย ตลอดจนทรัพยากรชีวภาพ โดยหน่วยงานต่างชาติ เช่น สิทธิบัตร สารออกฤทธิ์จากปล้น้อย สิทธิบัตรกวาวเครือ การจดเครื่องหมายการค้า ในชื่อฤๅษีตัดตน เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบการนำภูมิปัญญาไทยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้ผู้ซึ่งมีลักษณะคล้ายผู้พระธรรมเป็นที่เก็บรองเท้า การนำพระหัตถ์จำลองของพระพุทธรูปมาเป็นที่แขวนผ้า การนำเศียรพระพุทธรูปจำลองมาใช้ในการแสดงสินค้าหรือเป็นตราสัญลักษณ์ของสินค้า เป็นต้น ทำให้เกิดกระแสเรียกร้องการคุ้มครองปกป้องภูมิปัญญาของไทยขึ้น

เป็นที่น่าสังเกตว่ากระแสการเรียกร้องให้มีการคุ้มครองปกป้องภูมิปัญญาในประเทศไทยนั้นได้เกิดขึ้นเป็นระยะๆ มาอย่างต่อเนื่อง แต่หากความเข้าใจเรื่องภูมิปัญญาเองยังจำกัดอยู่ในวงนักวิชาการหรือปราชญ์ไม่กี่คนเท่านั้น ดังเห็นได้ว่าแม้การใช้คำศัพท์ที่มีความหลากหลาย คำว่า “ภูมิปัญญา ภูมิปัญญาชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ ภูมิปัญญาไทย” ได้ถูกใช้ในความหมายเดียวกัน การให้ความหมายมีลักษณะใกล้เคียงกัน เพียงแต่คำขยายว่า “ชาวบ้าน ท้องถิ่น ท้องถิ่นไทย หรือ ไทย” เพื่อกำกับขอบเขตของความหมายเท่านั้น เมื่อนำมาพิจารณาเทียบกับความหมายของคำว่า traditional knowledge แล้วเห็นได้ว่า “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” จะไม่ครอบคลุมภูมิปัญญาหลักของชาติ หากจะใช้คำว่า “ภูมิปัญญาไทย” ก็จะไม่เฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ไทย ไม่ครอบคลุมกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ซึ่งอยู่ร่วมกันในราชอาณาจักรไทย ดังนั้นจึงสมควรให้ใช้คำศัพท์ “ภูมิปัญญา” เพื่อให้ครอบคลุมภูมิปัญญาทุกอย่างภายในราชอาณาจักรไทย

“ภูมิปัญญา” หมายถึง องค์ความรู้ที่กำเนิดหรือมีอยู่ภายในท้องถิ่นต่างๆ ในราชอาณาจักรไทย ซึ่งได้รับการอนุรักษ์ พื้นฟู สืบทอด พัฒนา เผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ในวิถีชีวิต และมีคุณค่าเป็นที่ประจักษ์โดยทั่วไป ภูมิปัญญามีหลากหลายประเภท เช่น เกษตรกรรม ภาษา และวรรณกรรม ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม ศิลปกรรม นันทนาการ อาหารและโภชนาการ หัตถกรรม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการจัดระบบความสัมพันธ์ในสังคม หรือภูมิปัญญาด้านการแพทย์ เป็นต้น

หากเมื่อพิจารณาจากกฎหมายคุ้มครองภูมิปัญญาที่มีอยู่ปัจจุบันในประเทศไทย เห็นได้ว่ามีเพียงฉบับเดียวที่ให้การคุ้มครองภูมิปัญญาโดยตรง คือ พรบ. คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2542

แต่ซึ่งวางจำกัดไว้เฉพาะภูมิปัญญาด้านการแพทย์เท่านั้น ในขณะที่ ส่วน พรบ. โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 นั้น คุ้มครองวัตถุวัตถุ เช่น โบราณวัตถุ แต่หากไม่ได้คุ้มครองภูมิปัญญาโดยตรง ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าประเทศไทยยังมีช่องโหว่การคุ้มครองภูมิปัญญาที่นอกเหนือจากภูมิปัญญาทางการแพทย์

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่ประเทศไทยต้องมีการคุ้มครองในรูปแบบจำเพาะ (sui generis protection) ซึ่งเหมาะสมสำหรับภูมิปัญญาที่นอกเหนือจากภูมิปัญญาทางการแพทย์ โดยภายใต้ระบบดังกล่าวนี้สมควรให้มีการประกาศขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาที่มีความสำคัญ ซึ่งได้รับการคัดเลือกมาจากกรรมการผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ ที่มาจากทุกภูมิภาควัฒนธรรมของประเทศไทย การคุ้มครองภูมิปัญญาตลอดจนชื่อของภูมิปัญญาควรมี 2 รูปแบบ คือ

1. การคุ้มครองในลักษณะทรัพย์สิน (property right) โดยมีขั้นตอนการอนุญาตในการใช้ประโยชน์ภูมิปัญญาหรือชื่อภูมิปัญญาและแบ่งปันผลประโยชน์ โดยผู้ประสงค์จะใช้ประโยชน์ในทางการค้าต้องได้รับอนุญาตจากทางการเสียก่อน ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการแบ่งปันผลประโยชน์ดังกล่าวควรส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและคุ้มครองภูมิปัญญา เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อภูมิปัญญาโดยชุมชนท้องถิ่นต่อไป

2. การคุ้มครองศักดิ์ศรีของภูมิปัญญา (integrity) เพื่อไม่ให้เกิดการนำภูมิปัญญาตลอดจนชื่อของภูมิปัญญาไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม โดยห้ามไม่ให้ผู้ใดนำภูมิปัญญาไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม หรือทำให้เกิดความเสื่อมเสีย

การคุ้มครองในลักษณะทรัพย์สินนั้นต้องไม่มีผลกระทบต่อ การดำรงชีวิต ดำเนินวิถีชีวิต ตลอดจนการสืบทอดภูมิปัญญาและ ประเพณีของชาวไทย ดังนั้นการใช้ประโยชน์ภูมิปัญญาไทยเพื่อการนี้ ต้องได้รับการยกเว้นจากการอนุญาตและแบ่งปันผลประโยชน์

การส่งเสริมให้มีก้าวหน้าทางวิชาการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญา เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นมาก โดยเฉพาะการศึกษาวิจัยต่อยอดภูมิปัญญา แต่อย่างไรก็ตาม สมควรให้มิถุนาระเบียเพื่อควบคุมการศึกษาวิจัยดังกล่าว โดยเฉพาะนักวิจัยต้องให้ความเคารพต่อชุมชนท้องถิ่นตลอดจนภูมิปัญญาที่ศึกษา

แนวทางการคุ้มครองดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นแนวคิดที่ค่อนข้างใหม่ พัฒนามาจากการศึกษาแนวการคุ้มครองในประเทศต่างๆ ตลอดจนปัญหาและความต้องการที่แท้จริงในการส่งเสริมและคุ้มครองภูมิปัญญาของไทย ซึ่งต้องการหน่วยงานพิเศษที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องภูมิปัญญา เป็นกลจักรสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามการส่งเสริมและคุ้มครองภูมิปัญญาของไทยนั้นต้องอยู่ในจิตสำนึกและเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน ดังนั้นถึงเวลาแล้วที่คนไทยต้องตื่นตัวและให้ความสำคัญในเรื่องภูมิปัญญา

เมื่อเสียงกับกลิ่นเป็นเครื่องหมายการค้า

เมื่อพูดถึง “ลิขสิทธิ์” เชื่อว่าหลายๆ คนก็คิดถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซีดีเพลง กระเป๋าแบรนด์เนม... และข้าของราคาแพงสูงลิ่วอีกมากที่ถูกก๊อปปี้เกลื่อนไปทั่ว แต่คุณเชื่อหรือไม่ว่า เสียง และกลิ่นก็เป็นสิ่งที่มีลิขสิทธิ์กับเขาเหมือนกัน! ตอนนี้คุณคงกำลังนั่งอ้าปากค้าง และคิดว่า “จะบ้าหรือ! เสียงกับกลิ่นเนี่ยจะมามงมามีลิขสิทธิ์ได้ อิมพอสซิเบิลสิเน่!” อะ... อิมพอสซิเบิลที่คุณกำลังออกเสียงผิดจากภาษาต้นแบบเนี่ย อาจจะจดทะเบียนก็ได้นะ ใครจะไปรู้

ที่มาของความคิดนี้ในไทย เริ่มจาก การประชุมที่นครซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2551 ที่ผ่านมาเป็นความร่วมมือระหว่าง กรมทรัพย์สินทางปัญญา และ IP Australia ซึ่งเป็นต้นแบบของไทยเรา เป็นการประชุมหารือในประเด็นเครื่องหมายเสียง เครื่องหมายกลิ่น และระบบการคุ้มครองเครื่องหมายเสียง เครื่องหมายกลิ่น และระบบการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าภายใต้ Madrid Protocol ที่ประชุมได้สรุปหลักการการจดทะเบียนตามที่ประเทศออสเตรเลียได้เคยกำหนดหลักการไว้ สรุปได้ดังนี้

- ทั้งเสียง และกลิ่น จะต้องแสดงในลักษณะที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยการเขียน หรือการวาดได้อย่างชัดเจน (graphical representation)
- ผู้จดทะเบียนต้องกรอกคำขอจดทะเบียน แบบเดียวกับคำขอจดทะเบียนทั่วไป โดยจะต้องบรรยายลักษณะของเสียง และกลิ่นให้ชัดเจน สำหรับกลิ่นนั้น จะมีข้อกำหนดเฉพาะเพิ่มขึ้นมาจากเสียง คือ ต้องระบุว่าจะนำกลิ่นนั้นไปใช้อย่างไร, ต้องเป็นกลิ่นที่ทำให้คนทั่วไปสามารถจดจำเอกลักษณ์ของเครื่องหมายนั้นได้ เช่น ถ้าจะจดทะเบียนกลิ่นสินค้า “กลิ่น Apple Blossom สำหรับยางรถ” เมื่อเดินตามถนนแล้วเกิดมีลมพัดโชยกลิ่นนี้ สมองของคุณก็จะทำการประมวลผลให้คุณจำได้ทันทีว่าเป็นกลิ่น Apple Blossom ของยางรถยี่ห้อนี้เอง และประการสุดท้าย ถ้าเป็นข้อมูลการจำแนกกลิ่นจากกระบวนการวิทยาศาสตร์ เช่น การแยกโมเลกุล ผลทางวิทยาศาสตร์สูตรเคมี หรือการวิเคราะห์กลิ่นด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ จะไม่ถือเป็นการแสดงออกอย่างชัดเจน
- เวลาขึ้นขอจดทะเบียนเสียง ต้องแนบสิ่งบันทึกเสียงที่สามารถเปิดฟังได้ง่ายไปด้วย เช่น จะจดทะเบียนเสียงว่า “AH MCCAIN” ตามด้วยเสียง “บิ่ง” ลั่นๆ และ “You’ve done it again” ก็ต้องอัดเสียงใส่ซีดี หรือเทป ส่วนกลิ่นไม่ต้องยื่นตัวอย่างกลิ่นประกอบคำขอจดทะเบียน

วิธีตรวจสอบของนายทะเบียนก็ไม่ยาก แค่เสียง หรือกลิ่นของคุณมีเอกลักษณ์ในตัว ไม่ซ้ำกับที่เคยมีการจดทะเบียนไว้ก่อนแล้ว ไม่ใช่เสียงที่เกิดจากการทำงานของอุปกรณ์ใดอุปกรณ์หนึ่ง (เสียง functional) เช่น เสียงเลื่อยไม้ เสียงตอกตะปู เสียงซ่อมมอเตอร์ไซด์ หรือเสียงสำหรับการค้า พวกเสียงเปิด ก๊าบ ก๊าบ เสียงโก่ เอก อี้ เอ๊ก เอ็ก จะให้คนขายเปิดโก่ไปจดทะเบียนว่าเป็นเสียงของเปิดของโก่จากฟาร์มฉันนะ ก็คงหาใครรับจดทะเบียนให้ไม่ได้ เนื่องจากเป็นเสียงที่บุคคลอื่นในแวดวงการค้าเดียวกันก็จะใช้เสียงนั้นสำหรับการค้าของเขาเช่นกัน การพิจารณาว่าจะรับจดทะเบียนให้หรือไม่ของนายทะเบียนจึงต้องอิงหลักเกณฑ์ต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมา หากมีคุณสมบัติครบถ้วน นายทะเบียนก็จะรับรองการจดทะเบียนให้ กลิ่นก็เหมือนกัน กลิ่นของสินค้าที่ยื่นจดทะเบียนนอกจากจะต้องมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และคนที่ได้กลิ่นสามารถแยกความแตกต่างระหว่างสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าที่ยื่นขอจดทะเบียนออกจากสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าอื่นได้แล้ว ยังต้องไม่ใช่กลิ่นของสินค้า หรือกลิ่นที่ใช้โดยปกติสำหรับการค้ามันๆ จึงจะได้รับการจดทะเบียนให้

สถิติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ในประเทศออสเตรเลีย มีผู้ขอจดทะเบียนเสียงแล้ว 67 คำขอ กลิ่น 7 คำขอ แต่มีเพียง 27 เสียง กับอีก 0 กลิ่นเท่านั้นที่ผ่านหลักเกณฑ์ น่าสนใจนะถ้าคุณสามารถเป็นเสียงที่ 28 หรือกลิ่นที่ 1 ที่มีลิขสิทธิ์ขึ้นมาสำหรับสถิติของออสเตรเลีย และเสียงที่ 1 หรือกลิ่นที่ 1 สำหรับสถิติของประเทศไทย จากที่เคยคิดว่า “อิมพอสซิเบิล” จะได้เป็น “Possible” ซะที

ทรัพย์สินทางปัญญา หมายถึง ผลงานที่เกิดจากการประดิษฐ์ คิดค้น หรือ สร้างสรรค์ของมนุษย์ ซึ่งเน้นที่ผลผลิตของสติปัญญาและความชำนาญที่จับต้องได้ และไม่ได้ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ได้มีการคุ้มครองถึง “สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์” ซึ่งชื่อหรือสัญลักษณ์ จะต้องสามารถบ่งบอกได้ว่าสินค้านั้นเกิดจากชื่อแหล่งภูมิศาสตร์นั้น และเป็นสินค้าที่มีคุณภาพมีชื่อเสียงหรือคุณลักษณะเฉพาะ เพื่อแสดงให้ผู้บริโภคได้ทราบถึงลักษณะของสินค้าที่มาจากแหล่งกำเนิดนั้น ชื่อสัญลักษณ์ เช่น ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ มะขามหวานเพชรบูรณ์ ส้มโอขาวแตงกวา ชัยนาท เป็นต้น

กรมทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งได้ส่งเสริมให้จังหวัดต่างๆ นำสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดและเข้าข่ายเป็นการใช้ชื่อสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มาใช้ในเชิงพาณิชย์ รักษาคุณภาพและส่งเสริมสภาพเศรษฐกิจที่ดีแก่ชุมชน อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมผ่านทางผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม หรืออาหารที่เป็นสัญลักษณ์ของท้องถิ่น เนื่องจากประเทศไทยมีพื้นฐานทางเกษตรกรรมที่ดี ซึ่งชุมชนก็ได้ผลิตสินค้าจากภูมิปัญญาที่เชื่อมโยงกับแหล่งภูมิศาสตร์ที่เป็นที่ยอมรับมาอย่างยาวนาน ดังนั้นกรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์จึงได้เล็งเห็นคุณค่า และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์และมาตรฐานการผลิตอันเป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้า

ส้มโอขาวแตงกวาชัยนาท

บทความนี้จะขอลำถึงกลุ่มชาวสวนส้มโอขาวแตงกวาชัยนาทที่ได้รับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา คุณแดงจากสวนที่แดงได้ให้สัมภาษณ์รายการสยามเช้าถึงความสำคัญและประโยชน์ของการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ว่าการขึ้นทะเบียนนั้นจะช่วยให้ได้มาซึ่งการปกป้องคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายอย่างไร หากพ่อค้าที่นำชื่อส้มโอขาวแตงกวาชัยนาทไปอ้างใช้กับส้มโอจากจังหวัดอื่น ก็จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และหากชาวสวนรักษาคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ใน การขึ้นทะเบียน จะทำให้ส้มโอขายได้ราคาดีขึ้น ช่วยให้ชาวสวนมีรายได้ที่ดีและยั่งยืน ถือเป็นประโยชน์สำหรับตัวเกษตรกรและจังหวัดเอง

เมื่อครั้งที่จะยื่นขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทางกลุ่มชาวสวนส้มโอขาวแตงกวาชัยนาทได้รวบรวมกลุ่มเพื่อศึกษาความเป็นไปได้และรวบรวมข้อมูลคุณสมบัติ ของส้มโอขาวแตงกวาชัยนาทว่ามีรสชาติอร่อยไม่เหมือนใคร มีเนื้อแน่นกรอบ แกะง่ายไม่แฉะ ตัวกึ่งใหญ่ เปลือกบาง เมื่อแน่ใจได้ว่าการปลูกส้มโอพันธุ์ขาวแตงกวา ในพื้นที่จังหวัดชัยนาททำให้มีคุณสมบัติอย่างนี้ได้เป็นลักษณะเฉพาะของส้มโอขาวแตงกวาชัยนาทจริงๆ ทางจังหวัดจึงได้ประสานงานโดยร่างคำขอขึ้นทะเบียนและจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน จากนั้นจึงเข้ากระบวนการพิจารณาขึ้นทะเบียนโดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา หลังจากเจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญได้มาตรวจสอบในพื้นที่แล้ว จึงได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย ซึ่งขณะนี้จังหวัดได้แต่งตั้งคณะทำงานระดับจังหวัดเพื่อตรวจสอบรับรอง

มาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และจังหวัดได้มอบหมายให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัดส่งผู้เชี่ยวชาญไปสุ่มตรวจสอบมาตรฐานผลผลิตให้คงที่ พร้อมทั้งช่วยดูแลระบบต่างๆ ทั้งด้านการจัดการ การประชาสัมพันธ์และการตลาดให้กับกลุ่มผู้ประกอบการ และอีกไม่นานก็จะขึ้นทะเบียนผู้ผลิตให้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งเมื่อนำไปติดที่สินค้าแล้วจะทำให้ลูกค้าแยกได้ว่าเป็นชื่อ ส้มโอขาวแตงกวาชัยนาทของแท้ หากได้สิทธิในการใช้ตราสัญลักษณ์ที่มีลักษณะเป็นกรอบรูปทรงฟุ่มข้าวบิณฑ์ มีอักษรย่อ GI ปลายยอดเป็นต้นข้าว ผสมผสานให้ดูเหมือนมือ ซึ่งหมายถึงฝีมือคนไทยกับส้มโอขาวแตงกวาชัยนาท ก็ย่อมจะสร้างความมั่นใจในคุณภาพได้มากขึ้น นอกจากนี้ทางกลุ่มยังได้รับการฝึกอบรมเรื่องการปรับปรุงดินเพื่อรักษามาตรฐานผลผลิต การปลูกพืชล้มลุกระหว่างส้มโอยังไม่ออกผล เพื่อให้มีรายได้ทั้งปี ทั้งยังได้รับการช่วยเหลือดูแลด้านการตลาด โดยทางจังหวัดได้จัดให้มีเทศกาลส้มโอประจำปีขึ้น ปีละ 2 ครั้ง และสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ไปถึงสินค้า OTOP ที่นำส้มโอมาแปรรูปได้ผลิตภัณฑ์หลากหลายชนิด

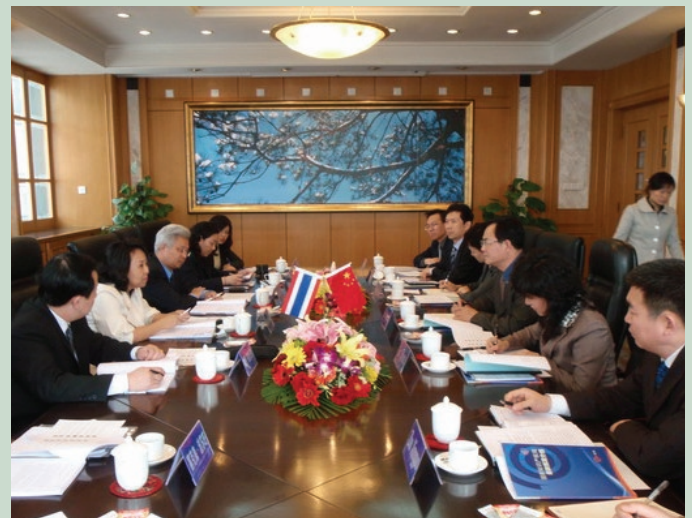
สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งส่งเสริมโดยกรมทรัพย์สินทางปัญญานั้น นับเป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น บนพื้นฐานการพึ่งพาตนเอง และคิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างความเจริญให้แก่ชุมชน เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์พื้นเมืองของไทยไม่ให้สูญหายไปตามกาลเวลา และไม่ให้นำไปแอบอ้างโดยชาติอื่น ๆ ดังที่เคยเกิดขึ้นในอดีต ความเป็นไทยจะรักษาไว้ได้ ก็ด้วยมือของคนไทยเราเอง

I P a c t

สัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง "การป้องกันและปราบปราม การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา"

พ.ต.ท. บรรยชิน ตั้งภากรณ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานเปิดการสัมมนา เชิงปฏิบัติการ เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ในวันพุธที่ 26 มีนาคม 2551 ณ ห้องจูปีเตอร์ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและวิธีการปฏิบัติ ในการดำเนิน คดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจ นครบาล เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง สร้างความยุติธรรมให้กับสังคม รวมทั้งสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา และคณะเยือนสำนักงานทรัพย์สินทาง ปัญญา สาธารณรัฐประชาชนจีน

นางพวงรัตน์ อัครพิศิษฐ์ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญานำคณะเจ้าหน้าที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาเยือน สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา สาธารณรัฐประชาชนจีน (State Intellectual Property Office: SIPO) ระหว่างวันที่ ๑๘-๒๐ มีนาคม ๒๕๕๑ เพื่อขยายระยะเวลาแผนปฏิบัติการความร่วมมือระหว่าง SIPO กับกรมทรัพย์สินทางปัญญา ไปจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และกระชับสัมพันธ์ไมตรีระหว่างกัน โดยในระหว่างการเยือนดังกล่าว คณะเจ้าหน้าที่ได้เยี่ยมชม และรับฟังคำบรรยายเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานรับคำขอสิทธิบัตรในระบบ PCT (Patent Cooperation Treaty) หรือ Receiving Office ของ SIPO เพื่อเป็นแนวทางการจัดตั้ง Receiving Office ณ กรมทรัพย์สินทางปัญญาในวันนี้

Patent Practitioner Training

นางสาววิบูลย์ลักษณ์ ร่วมรักษ์ รองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นประธานเปิดการสัมมนาเรื่อง "Patent Practitioner Training" เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ตรวจสอบสิทธิบัตรของกรมฯ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง จัดโดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาร่วมกับสำนักงานสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้าของสหรัฐฯ (USPTO) เมื่อวันศุกร์ที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ ณ ห้องประชุมชั้น ๑๓ ห้อง ๑ กรมทรัพย์สินทางปัญญา จังหวัดนนทบุรี

อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาเยือนญี่ปุ่นเพื่อกระชับสัมพันธ์หน่วยงานทรัพย์สินทางปัญญาต่างๆ

นางพวงรัตน์ อัครพิศิษฐ์ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญานำคณะเจ้าหน้าที่เดินทางเยือนหน่วยงานเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร ณ ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 10-14 เมษายน 2551 โดยได้พบหารือกับอธิบดีสำนักงานลิขสิทธิ์ญี่ปุ่น (Japan Copyright Office) เลขาธิการสำนักงานสิทธิบัตรญี่ปุ่น (Japan Patent Office) และผู้อำนวยการใหญ่ของศูนย์ข้อมูลและอบรมด้านทรัพย์สินอุตสาหกรรม (National Center for Industrial Property Information and Training) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายที่เกี่ยวข้องและการเพิ่มความสัมพันธ์ในการร่วมมือในอนาคตระหว่างหน่วยงานเพื่อประสานงานในการพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญาของไทยทั้งระบบให้แข็งแกร่งบนพื้นฐานขององค์ความรู้ของญี่ปุ่นมากขึ้น

ในโอกาสเดียวกัน คณะเจ้าหน้าที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้เข้ารับฟังคำบรรยายเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงาน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการร่วมมือระหว่างหน่วยงานจากองค์กรอื่นๆ ในเรื่องลิขสิทธิ์ ได้แก่ สมาคมกระจายสินค้าลิขสิทธิ์ในต่างประเทศ (Content Overseas Distribution Association) และสำนักอุตสาหกรรมสื่อและเนื้อหา กระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนญี่ปุ่น (Media and Content Industry Division, METI) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการและส่งเสริมอุตสาหกรรมผลงานด้านลิขสิทธิ์ของไทยเป็นอย่างมาก

South East Asian Drafting Training Course 2008

นางพวงรัตน์ อัครพิศิษฐ์ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา และ Mr.David Carmichael, Member of FICPI Training & Education Commission, SEAD Course Leader เป็นประธานร่วมในพิธีเปิดการอบรม "South East Asian Drafting Training Course 2008" ในวันที่จันทร์ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑ ณ โรงแรม แกรนด์ ไฮแอท เอราวัณ จัดโดย International Federation Of Intellectual Property Attorneys ร่วมกับ สำนักสิทธิบัตรยุโรป (European Patent Office : EPO)

ประชุม ECAP III

นางพวงรัตน์ อัครพิศิษฐ์ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา H.E.Dr.Friedrich Hamburger เอกอัครราชทูตหัวหน้าคณะผู้แทนถาวรประชาคมยุโรปประจำประเทศไทยและ Mr.Nicholas T. Dammen รองเลขาธิการสำนักงานเลขาธิการอาเซียน เป็นประธานร่วมในพิธีเปิดการประชุม ECAP III Programme Formulation Mission Stakeholder Workshop โดยรวบรวมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศต่างๆ ในอาเซียนเพื่อจัดทำกรอบโครงการความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิบัตรอาเซียน เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ณ โรงแรมสยาม ซิตี้ ถนนรัชดาภิเษก กรุงเทพมหานคร

I P q u e s t

เกมส์ลับสมองคราวนี้ เพียงตอบว่า “เครื่องหมายการค้า” นี้มีชื่อว่าอะไร

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

คำตอบ เกมส์
เล่มประจำเดือน
มกราคม-มีนาคม 2551
ผู้ที่ได้รับรางวัล ได้แก่
คุณเชาวนี อนันตฤตยาธร

2	6	8	5	7	1	9	4	3
4	9	1	6	8	3	7	5	2
7	3	5	2	9	4	1	8	6
9	7	4	8	1	2	3	6	5
5	1	2	3	6	7	4	9	8
3	8	6	9	4	5	2	7	1
1	5	7	4	2	6	8	3	9
8	4	3	1	5	9	6	2	7
6	2	9	7	3	8	5	1	4

ส่งคำตอบมาที่ “สำนักงานเลขานุการกรม กลุ่มงานประชาสัมพันธ์”
กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ 44/100 ถนนนนทบุรี 1
ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
วงเล็บมุมของ “ตอบปัญหา IP Journal” พร้อมเขียนชื่อ ที่อยู่ และ
เบอร์โทรศัพท์ ผู้ที่ตอบถูกเป็นท่านแรก (ถือตามเวลาส่งที่ประทับบน
ซองไปรษณีย์) จะได้รับรางวัลบัตรที่พิก โรงแรม Phala Cliff Beach
Resort & Spa จังหวัดระยอง 1 คืน 2 ท่าน พร้อมอาหารเช้า

ผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

นางพวงรัตน์ อัครพิศิษฐ์
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา
นายบุญนิธิร์ สุวรรณพูล
รองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา
นายบรรยงค์ ลิ้มประยูรวงศ์
รองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา
นางสาววิบูลย์ลักษณ์ ร่วมรักษ์
รองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

กองบรรณาธิการ

นายประสิทธิ์ ศิริชัยชัยยันต์
นางอาวีพรอรณ สุขแสงพนมมรุ้ง
นางอรุณี จิวาศักดิ์อภิมาศ
นางสาวเขมมะศิริ นิษฐาการ
นางสาวทัตไฉน ฤกษ์ศานติวงษ์
นายปรีชา เนียมถนอม
นางสาวสายฝน แป้งหอม
นายสิวะรัฐ พฤกษ์ไพบูลย์
ร้อยตรีจักรา ยอดมณี
นางสาวนวรรรัตน์ ตันกมลასัน
นางสาวสุณิสา ปานบุญ

บรรณาธิการ

นางปัจฉิมา ธนสันติ

เลขากองบรรณาธิการ

นางสาวนฤมล ศรีคำขลิบ
นางสาวกรวรรณ จงจริยาธรรม

กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

44/100 ถนนนนทบุรี 1 ตำบลบางกระสอ
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทร 0-2547-4696, 0-2547-4621-5 สายด่วน 1368
www.ipthailand.org
ผู้จัดพิมพ์ นายนิพนธ์ สินไชย